

Erityiskertomus

Sääntöjenvastaisiin EU-menoihin sovellettavat komission takaisinperintäjärjestelmät

Potentiaalia periä takaisin enemmän ja
nopeammin

EUROOPAN
TILINTARKASTUS-
TUOMIOISTUIN

Sisällys

	Kohta
Tiivistelmä	I–VII
Johdanto	01–18
Sääntöjenvastaisten menojen takaisinperintä EU:n varojen saajilta	01–06
Sääntöjenvastaisten menojen ja takaisin perittävien määrien kirjaamisjärjestelmät	07–09
Tehtävät ja vastuualueet	10–14
Komissio, kansalliset viranomaiset ja täytäntöönpanokumppanit	10–12
Euroopan petostentorjuntavirasto - OLAF	13
Euroopan syyttäjänvirasto - EPPO	14
Sääntöjenvastaisista menoista ja takaisinperinnästä julkaistut tiedot	15–18
Tarkastuksen laajuus ja tarkastustapa	19–24
Huomautukset	25–72
Komissio kirjaa sääntöjenvastaiset menot suoran ja välillisen hallinnon osalta tarkasti ja nopeasti, mutta takaisinperintäprosessissa on pitkiä viivästyksiä	25–49
Komissio kirjaa sääntöjenvastaiset menot tarkasti ja nopeasti	25–28
Komissio ei tutki ulkoisiin toimiin liittyviä mahdollisesti systeemisiä sääntöjenvastaisia menoja samalla tavalla kuin sisäisten politiikkojen osalta	29–31
Suoran ja välillisen hallinnon yhteydessä ilmenevien sääntöjenvastaisten menojen takaisinperintäprosessissa on pitkiä viivästyksiä	32–46
Viivästykset perintäprosessissa ja velallisten maksukyky vaikuttavat perinnästä luopumista koskeviin päätöksiin	47–49

Komissio seuraa yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin osalta järjestelmiä, joita jäsenvaltiot käyttävät sääntöjenvastaisten menojen kirjaamiseen ja takaisinperintään, mikäli kyseiset menot vaikuttavat EU:n talousarvioon 50–63

Komissio seuraa jäsenmaiden takaisinperintäjärjestelmiä maatalousvarojen osalta, sillä niiden takaisinperintä vaikuttaa EU:n talousarvioon 51–57

Komissio ei seuraa jäsenvaltioiden takaisinperintäjärjestelmiä koheesioalalla, koska sääntöjenvastaiset menot peruutetaan eivätkä ne vaikuta EU:n talousarvioon 58–63

Komission julkaisemat tiedot sääntöjenvastaisista menoista eivät aina ole kattavia ja johdonmukaisia 64–72

Sääntöjenvastaisista menoista ja korjaavista toimenpiteistä julkaistut tiedot eivät aina ole kattavia 65–68

Takaisinperintöjä koskevat tiedot eivät aina ole johdonmukaisia 69–72

Johtopäätökset ja suositukset 73–79

Liitteet

Liite I – Tarkastukseen valittujen EU-ohjelmien järjestelmät, joilla sääntöjenvastaisia menoja havaitaan, kirjataan, raportoidaan ja korjataan

Liite II – Komission järjestelmät, joilla sääntöjenvastaisia menoja havaitaan ja korjataan suoran ja välillisen hallinnoinnin puitteissa

Liite III – Jäsenvaltioiden järjestelmät, joilla sääntöjenvastaisia menoja havaitaan ja korjataan yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin puitteissa

Liite IV – Sääntöjenvastaisten menojen takaisinperintäaste tarkastukseen valituissa komission pääosastoissa

Liite V – Maataloustukirahaston varojen takaisinperintä edunsaajilta vuodesta 2007 lähtien havaittujen tapausten osalta

Lyhenteet

Sanasto

Komission vastaukset

Tarkastuksen eteneminen

Tarkastustiimi

Tiivistelmä

I Sääntöjenvastaisten menojen takaisinperintä EU:n varojen saajilta on keskeinen osa EU:n sisäisen valvonnan järjestelmää. Takaisinperinnän tarkoituksena on suojata EU:n taloudellisia etuja ja estää varojen saajia toimimasta jatkossa sääntöjenvastaisesti. Vuosina 2014-2022 komissio raportoi sääntöjenvastaisia menoja 14 miljardia euroa.

II Tämän tarkastuksen tarkoituksena oli arvioida, ovatko komission järjestelmät vaikuttavia EU:n varojen saajien sääntöjenvastaisten menojen hallinnoinnin ja seurannan kannalta. Komission vastuu asiassa riippuu hallinnointitavasta sekä EU:n talousarvion toimintalohkosta. Yhteistyöhön perustuvassa hallinnoinnissa komissio siirtää vastuun sääntöjenvastaisten menojen kirjaamisesta ja takaisinperinnästä jäsenvaltioille, mutta lopullinen vastuu on kuitenkin edelleen komissiolla. Tilintarkastustuomioistuin pyrkii tämän tarkastuksen avulla parantamaan EU:n taloudellisten etujen suojaa ja auttamaan kehittämään vaikuttavia järjestelmiä sääntöjenvastaisten menojen takaisinperintään EU:n varojen saajilta.

III Tarkastajat totesivat, että komission järjestelmät EU:n varojen saajien sääntöjenvastaisten menojen hallintaan ja seurantaan ovat osittain vaikuttavia.

IV Suoran ja välillisen hallinnoinnin puitteissa komissio varmistaa, että sääntöjenvastaiset menot kirjataan tarkasti ja nopeasti. Varojen takaisinperintä kestää kuitenkin liian kauan. Komissio ei seuraa ulkoisiin toimiin liittyviä mahdollisesti systeemisiä sääntöjenvastaisia menoja samalla tavalla kuin sisäisten politiikkojen kohdalla. Velat, jotka on kuitattu mitätöidyiksi, koskivat yleensä velallisia, joiden taloudellinen tilanne oli huono tai jotka toimivat sijaittivat maissa, joissa komissio ei voinut hakea takaisinperintää paikallisten tuomioistuinten kautta.

V Yhteistyöhön perustuvassa hallinnoinnissa jäsenvaltioilla on ensisijainen vastuu sääntöjenvastaisten menojen kirjaamisesta ja takaisinperinnästä. Komissio valvoo niiden järjestelmiä maatalousalalla. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että maataloustukirahaston tapauksessa takaisinperintäasteet edunsaajien tasolla ovat yleensä alhaisempia kuin suoran ja välillisen hallinnoinnin kohdalla, eivätkä ne ole parantuneet vuoden 2006 jälkeen. Lisäksi jäsenvaltioiden takaisinperintä- ja mitätöintiasteissa on merkittäviä eroja. Komission vuonna 2006 jäsenvaltioille asettamaa kannustinta velkojen nopeampaan takaisinperintään ei myöskään säilytetty kauden 2023–2027 yhteiseen maatalouspolitiikkaan (YMP). Näistä syistä komission suorittama seuranta ei ehkä yksinään riitä varmistamaan jäsenvaltioiden takaisinperintäjärjestelmien vaikuttavaa toimintaa. Koheesioalalla jäsenvaltiot suojaavat EU:n talousarviota peruttamalla sääntöjenvastaisia menoja todennetuista menoista. Komissio ei seuraa, missä määrin jäsenvaltiot perivät edunsaajilta takaisin peruutettuja sääntöjenvastaisia menoja. Sääntöjenvastaisten määrien takaisinperintä on keskeinen väline, jolla estetään edunsaajia toteuttamasta uusia sääntöjenvastaisuuksia. Samalla minimoidaan EU:n maineeseen kohdistuvat riskit.

VI Komission sääntöjenvastaisista menoista ja korjaavista toimenpiteistä antamien tietojen hyödyllisyys on kuitenkin rajallinen, koska niitä ei aina esitetä kattavasti ja johdonmukaisesti.

VII Tilintarkastustuomioistuin suosittaa, että komissio

- o tarkastelee ulkoisiin toimiin liittyvien systeemisten sääntöjenvastaisuuksien taloudellisia vaikutuksia
- o parantaa ulkoisten toimien alaan liittyvän tarkastustyön suunnittelua, jotta sääntöjenvastaisten menojen toteamiseen kuluva aika lyhenee
- o arvioi tarvetta ottaa käyttöön lisäkannustimia, jotta jäsenvaltiot voivat parantaa sääntöjenvastaisten menojen takaisinperintäastetta maatalouden alalla
- o antaa kattavat tiedot todetuista sääntöjenvastaisista menoista ja toteutetuista korjaavista toimenpiteistä.

Johdanto

Sääntöjenvastaisten menojen takaisinperintä EU:n varojen saajilta

01 Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 325 artiklan 1 kohdan mukaan EU ja jäsenvaltiot ovat yhdessä vastuussa unionin taloudellisten etujen suojaamisesta petoksilta ja muilta sääntöjenvastaisuuksilta. Sääntöjenvastaisuudella tarkoitetaan mitä tahansa sopimusmääräyksen tai lainsäädännön rikkomista, joka on seurausta sellaisesta toimesta tai laiminlyönnistä, josta on tai voi olla haittaa Euroopan unionin talousarviolle¹. Jos sääntöjenvastaisuus vaikuttaa EU:n talousarvioon kirjattuihin menoihin, puhutaan sääntöjenvastaisesta menosta.

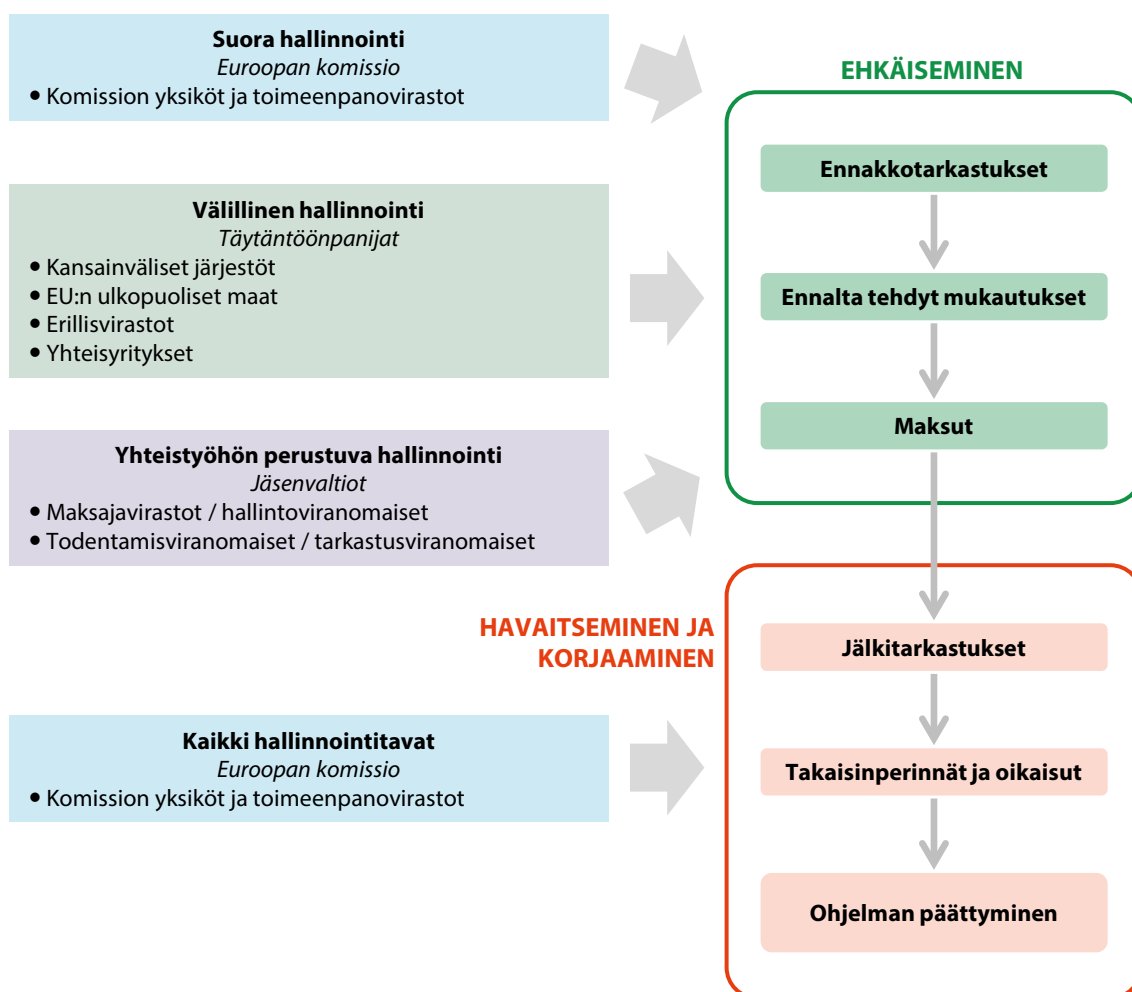
02 Komissiolla ja jäsenvaltioilla tulee olla sisäisiä valvontamenettelyjä, jotta EU:n talousarviota voidaan suojata sääntöjenvastaisilta menoilta². Ne tekevät ennakkotarkastuksia ennen rahoitustoimien hyväksymistä ja maksamista, jotta voitaisiin estää sääntöjenvastaisten menojen hyväksyminen. Ne tekevät myös jälkitarkastuksia maksujen hyväksymisen ja suorittamisen jälkeen, jotta sääntöjenvastaisia menoja voidaan havaita ja oikaista, mikäli ennaltaehkäisy epäonnistuu³. **Kaaviossa 1** esitetään komission monivuotinen valvontasykli, jolla sääntöjenvastaisia menoja ehkäistään, havaitaan ja korjataan.

¹ Neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 2988/95, annettu 18 päivänä joulukuuta 1995, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta, 1 artiklan 2 kohta.

² Varainhoitoasetus, 36 ja 63 artikla.

³ Ks. edellä mainittu sopimus, 63 ja 202 artikla.

Kaavio 1 – Komission monivuotinen valvontasykli, jolla sääntöjenvastaisia menoja ehkäistään, havaitaan ja korjataan

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin. Perustana komission vuotuinen hallinto- ja tuloksellisuuskertomus varainhoitovuodelta 2022, osa II, liite 2, s. 51.

03 Kun jälkitarkastuksissa havaitaan sääntöjenvastaisia menoja, EU:n taloudellisia etuja suojataan pääasiassa kahdella toimenpiteellä:

- o takaisinperintä suoraan sääntöjenvastaisuuteen syyllistyneeltä edunsaajalta⁴
- o jäsenvaltioon kohdistettu rahoitusoikaisu, jolla korvataan sen rahoittamia sääntöjenvastaisia menoja⁵.

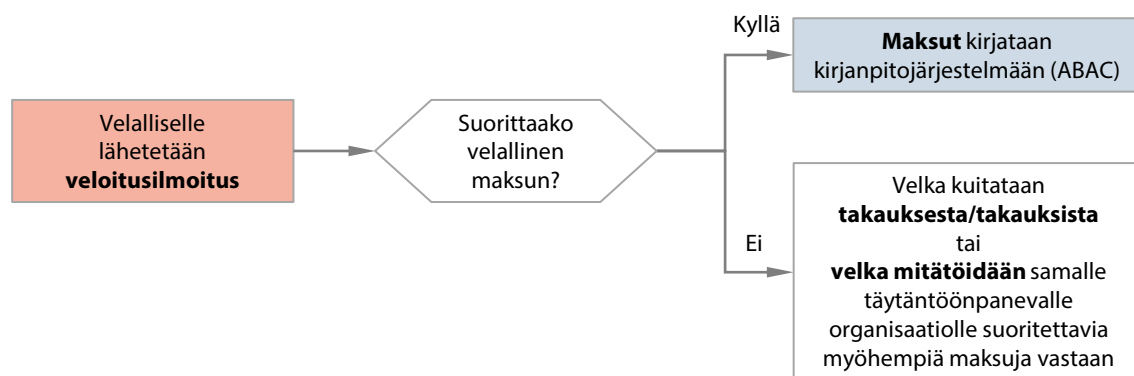
⁴ Ks. edellä mainittu asetus, 63 artiklan 2 kohta ja 202 artiklan 2 kohta.

⁵ Ks. edellä mainittu asetus, 101 artiklan 8 kohta.

04 Tässä tarkastuksessa ”takaisinperimisellä” tarkoitetaan toimenpidettä, jolla suojataan EU:n taloudellisia etuja pyytämällä EU-tukea saaneen hankkeen tai ohjelman täytäntöönpanevaa organisaatiota tai edunsaajaa maksamaan takaisin niiden saamat varat, joko osittain tai kokonaan, mikäli EU:n rahoitusvaatimuksia ei ole noudatettu. Täytäntöönpanevat organisaatiot ovat EU:n varojen saajia, jotka tarjoavat tavaroita ja/tai palveluja lopullisille vastaanottajille. Täytäntöönpanevat organisaatiot ovat vastuussa, jos ne eivät täytä sopimuksen ehtoja.

05 Organisaatiot, jotka vastaavat EU:n rahoittaman ohjelman tai hankkeen hallinnoinnista, voivat periä maksuja edunsaajilta kahdella tavalla, kuten [kaaviosta 2](#) käy ilmi. Suorassa hallinnoinnissa maksuja voi periä komissio, välillisessä hallinnoinnissa kumppaniorganisaatiot tai muut viranomaiset EU:ssa sekä sen ulkopuolella, ja yhteistyöhön perustuvassa hallinnoissa kansalliset viranomaiset.

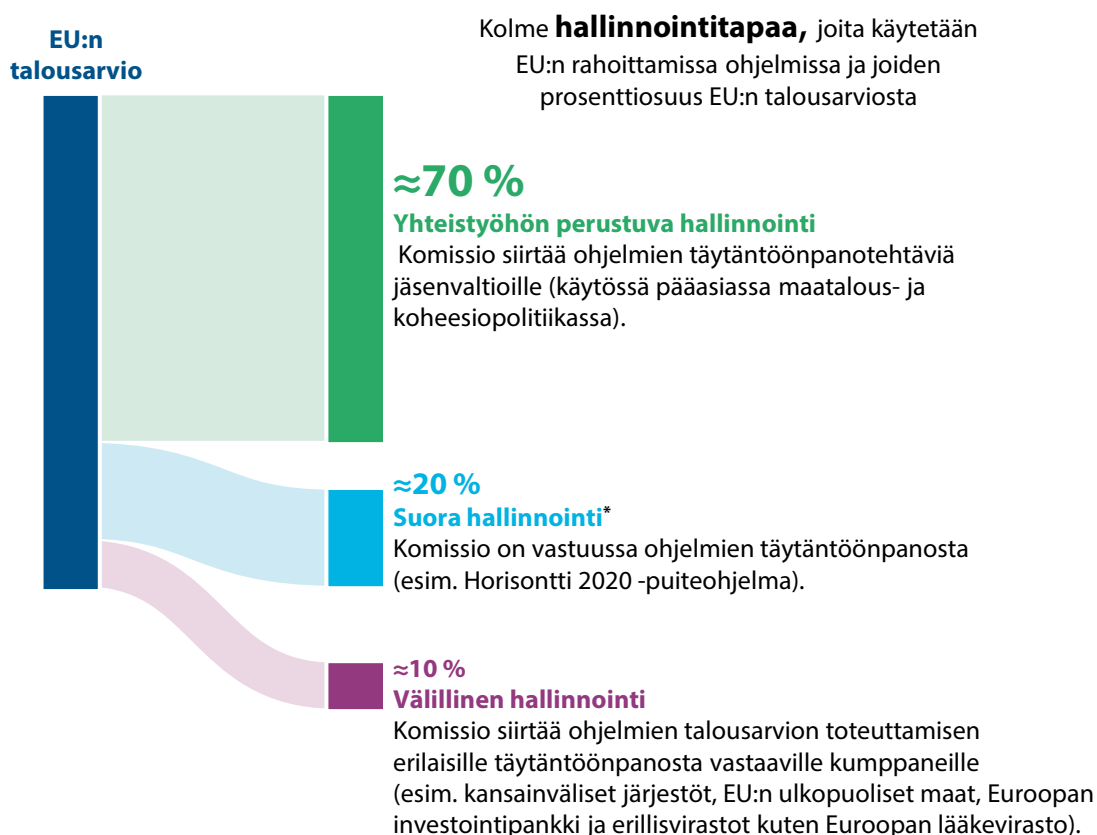
Kaavio 2 - Velkojen perintä

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

06 Edunsaajille maksettuihin sääntöjenvastaisiin määriin liittyvät perintämenettelyt riippuvat hallinnointitavasta ja EU:n talousarvion toimintalohkosta. Tarkempi selvitys kunkin tärkeimmän toimintalohkon valvonta- ja takaisinperintämenettelyistä löytyy [liitteistä I - III](#). [Kaaviossa 3](#) esitetään EU:n rahoittamissa ohjelmissa käytetyt kolme hallinnointitapaa.

Kaavio 3 – Hallinnointitavat

* Suoran hallinnoinnin yhteydessä ei makseta rahoitusta elpymis- ja palautumistukivälineestä.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin. Perustana varainhoitoasetus, 62 artikla ja komission sivusto https://commission.europa.eu/funding-tenders/find-funding/funding-management-mode_fi

Sääntöjenvastaisten menojen ja takaisin perittävien määrien kirjaamisjärjestelmät

07 Komissio kirjaa paikallisiin tarkastustietokantoihin sääntöjenvastaiset menot, jotka se havaitsee tai joista sille ilmoitetaan suoran tai välillisen hallinnoinnin osalta. Näihin kuuluvat tarkastusmoduuli ulkoisille toimille ja AUDEX-tietokanta tutkimuksen pääosastoille sisäisten politiikkojen osalta.

08 Kun sääntöjenvastaisten menojen vaikutus on selvitetty, komissio käyttää perintätilanteen kirjausta koskevaa ABAC-kirjanpitojärjestelmän toimintoa (*Recovery Context*) kaikkien takaisinperittävien määrien kirjaamiseen. Perintätilanteen kirjausta koskevaa toimintoa sovelletaan pääasiassa suoran ja välillisen hallinnoinnin piiriin kuuluvien toimintalohkojen osalta, koska yhteistyöhön perustuvassa hallinnoinnissa jäsenvaltiot ovat vastuussa varojen takaisinperinnästä edunsaajilta. Jäsenvaltiot kirjaavat takaisinperinnät niiden kansallisiin velallisuusluetteluihin ja tarvittaessa toimittavat tiedot säännöllisesti komissiolle.

09 EU:n lainsäädännössä edellytetään, että jos EU:n varoja on käytetty yli 10 000 euroa, jäsenvaltiot ja EU:n ehdokasmaat käyttävät havaittujen sääntöjenvastaisten menojen kirjaamiseen (myös epäiltyjen ja todettujen petosten osalta) sääntöjenvastaisuuksien hallinnointijärjestelmää (*IMS- Irregularity Management System*), jota Euroopan petostentorjuntavirasto (OLAF) hallinnoi komission puolesta,⁶. Tämä tehdään riskianalyysin vuoksi, ei takaisinperintätoimien seurannan takia.

Tehtävät ja vastualueet

Komissio, kansalliset viranomaiset ja täytäntöönpanokumppanit

10 Suoran hallinnoinnin yhteydessä EU:n rahoittamia ohjelmia tai avustuksia hallinnoivat komission pääosastot ovat vastuussa tarkastusten suorittamisesta sekä havaittujen sääntöjenvastaisten menojen takaisinperinnästä. Budjettipääosasto ohjeistaa ja tukee takaisinperintäprosessin aikana.

11 Välillisen hallinnoinnin yhteydessä täytäntöönpanosta vastaavien kumppanien tulisi varmistaa, että EU:n varoja suojataan yhtäläisellä tasolla kuin komission toteuttaman suoran hallinnoinnin yhteydessä. Täytäntöönpanokumppanit vastaavat tarkastusten suorittamisesta ja sääntöjenvastaisten menojen takaisinperinnästä edunsaajilta. Jos komissiolle toimitettujen rahoituskertomusten tarkastuksissa havaitaan sääntöjenvastaisia menoja, komissio pyytää täytäntöönpanosta vastaavia kumppaneita korvaamaan EU:n maksamat varat. Tarvittaessa täytäntöönpanosta vastaavat kumppanit puolestaan pyytävät lopullisia edunsaajia maksamaan varat takaisin niille.

12 Yhteistyöhön perustuvassa hallinnoinnissa jäsenvaltiot ovat vastuussa säännönvastaisten menojen kirjaamisesta ja takaisinperinnästä. Komissiolla on kuitenkin viime kädessä vastuu jäsenvaltioiden käyttöön ottamaa varojen hallinnointijärjestelmää koskevasta varmuudesta. Jäsenvaltioiden viranomaisilla on ensisijainen vastuu tarkastusten suorittamisesta ja sääntöjenvastaisten menojen takaisinperinnästä suoraan edunsaajilta. Ne raportoivat vuosittain komissiolle EU:n varojen käyttöä koskevien tarkastusten tuloksista. Komissio tekee tarkastuksia arvioidakseen jäsenvaltioiden järjestelmien vaikuttavuutta ja voi määrätä rahoitusoikaisuja, jos se havaitsee heikkouksia, jotka voivat vaikuttaa EU:n talousarvioon.

⁶ Säädökset, joissa säädetään sääntöjenvastaisten menojen ilmoittamisesta ja IMS-järjestelmän käytöstä, luetellaan [OLAFin verkkosivustolla](#).

Euroopan petostentorjuntavirasto - OLAF

13 OLAF tutkii petosepäilyjä ja muita kuin petoksiksi ilmoitettuja sääntöjenvastaisia menoja ja lähettää sen jälkeen tutkintakertomuksensa asianomaisille EU:n toimielimille tai jäsenvaltioiden viranomaisille. OLAF voi myös suositella, mitä kurinpidollisia, hallinnollisia, taloudellisia tai oikeudellisia toimia niiden olisi toteutettava. OLAF kehottaa rahoitusta koskevissa suosituksissaan asianomaisia EU:n tai kansallisia viranomaisia perimään takaisin EU:n varat, joihin liittyy petoksia tai muita kuin petoksiksi ilmoitettuja sääntöjenvastaisia menoja.

Euroopan syyttäjänvirasto - EPPO

14 Vuonna 2017 perustettu Euroopan syyttäjänvirasto (EPPO) on riippumaton EU:n elin, jonka toimivaltuuksiin kuuluu tutkia EU:n talousarvioon kohdistuvia rikoksia, nostaa syytteet epäiltyjä henkilöitä vastaan ja saattaa heidät rikosoikeudelliseen vastuuseen. Virasto tutkii esimerkiksi petoksia, korruptiota ja vakavia rajat ylittäviä arvonlisäveropetoksia PIF-direktiivin ja [neuvoston asetuksen \(EU\) 2017/1939](#) mukaisesti. Se aloitti toimintansa kesäkuussa 2021. Jos EPPO aloittaa tutkimuksen komission toimittamien tietojen perusteella, sen tulee komission ja EPPO:n allekirjoittaman [yhteistyösopimuksen](#) mukaisesti ilmoittaa asiasta komissiolle ja antaa riittävästi tietoa, jotta komissio voi tehdä korjaavia toimenpiteitä (esimerkiksi periä takaisin aiheettomasti maksettuja varoja).

Sääntöjenvastaisista menoista ja takaisinperinnästä julkaistut tiedot

15 *Kaaviossa 4* esitetään komission julkaisemat asiakirjat, jotka sisältävät tietoja sääntöjenvastaisista menoista, korjaavista toimenpiteistä ja sääntöjenvastaisten menojen takaisinperinnästä.

Kaavio 4 – Komission julkaisemat asiakirjat sääntöjenvastaisista menoista ja niiden takaisinperinnästä

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin. Perustana komission julkaisemat vuotuiset toimintakertomukset, hallinto- ja tuloksellisuuskertomukset sekä PIF-kertomukset.

16 Vuoden 2022 hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksen liitteen 5 kohdassa 5.4 esitetään määrät, jotka liittyvät havaittuihin edunsaajilta takaisin perittäviin sääntöjenvastaisiin menoihin; määrät on joko jo peritty takaisin tai ne tullaan maksamaan takaisin EU:n talousarvioon, ks. [taulukko 1](#).

Taulukko 1 – Sääntöjenvastaisiin menoihin liittyviä perintämääräyksiä koskeva raportointi vuosien 2021 ja 2022 hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksissa (miljoonaa euroa)

Monivuotisen rahoituskehityksen otsake	Takaisin perityt määrät vuonna 2021	Takaisin perityt määrät vuonna 2022
Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous	19	27
Koheesio, palautumiskyky ja arvot	Ei sovelleta *	Ei sovelleta *
Luonnonvarat ja ympäristö	191 *, **	220 *, **
Muuttoliike ja rajaturvallisuus	1 *	1 *
Turvallisuus ja puolustus	0	0
Naapurialueet ja muu maailma	21	16
EU:n yleinen hallinto	0	1

* Ei sisällä komission jäsenvaltioihin soveltamia oikaisuja. Koheesioalalla jäsenvaltioiden suoraan peruuttamat menot ilmoitetaan vuotuisessa toimintakertomuksessa ja hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessa.

** Tämä summa palautettiin EU:n talousarvioon 118 miljoonan euron lisäksi, jonka jäsenmaat käyttivät uudelleen (244 miljoonaa euroa vuonna 2021)

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin. Perustana vuosien 2021 ja 2022 hallinto- ja tuloksellisuuskertomusten osassa 5.4 esitetyt ennaltaehkäisevät ja korjaavat toimenpiteet.

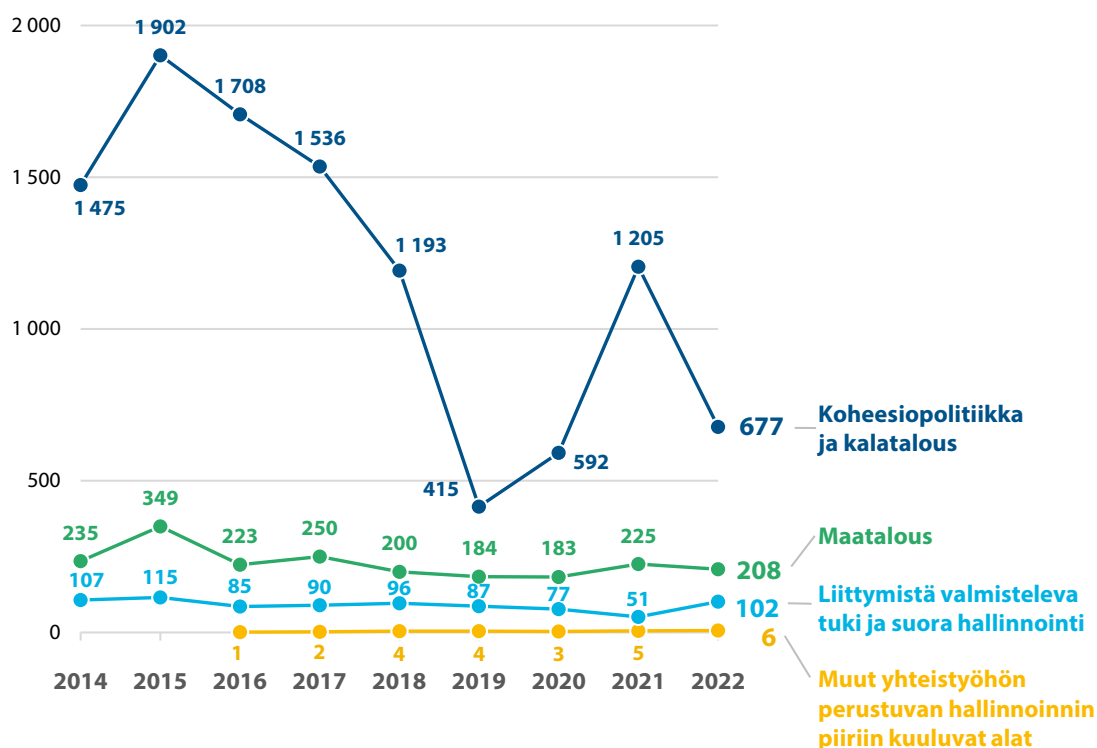
17 Komissio esittää vuotuisessa hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessa yhteenvedon määräistä, joiden osalta kukin pääosasto on luopunut velkojen takaisinperinnästä⁷. Vuonna 2023 komissio raportoi, että se oli luopunut vuonna 2022 velkojen takaisinperinnästä yhteensä 40 miljoonan euron osalta⁸ (31 miljoonaa vuonna 2021). Luvut koskevat kaikentyyppisiä perinnästä luopumisia eivätkä vain säännönvastaisten menojen takaisinperintää.

⁷ Varainhoitoasetuksen 101 artiklan 5 kohdan mukaisesti.

⁸ Vuotuinen hallinto- ja tuloksellisuuskertomus 2022, liite 9.

18 EU:n talousarviota koskevissa vuosien 2014–2022 PIF-kertomuksissa ilmoitettiin sääntöjenvastaisten menojen (petokset ja muut kuin petokset) kokonaismääräksi 14 miljardia euroa. Tähän sisältyy 10,7 miljardia euroa koheesiopolitiikan ja kalastuksen alan menoja, joiden kohdalla jäsenvaltioiden on peruutettava sääntöjenvastaiset menot heti kun ne havaitaan, jotta ne eivät vaikuta EU:n talousarvioon. Raportoidut sääntöjenvastaiset menot on eritelty toimintalohkoittain ja vuosittain *kaaviossa 5*.

Kaavio 5 – Raportoidut sääntöjenvastaiset menot vuosina 2014–2022 (miljoonaa euroa)

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin OLAFin toimittamien tietojen perusteella.

Tarkastuksen laajuus ja tarkastustapa

19 Tarkastuksen tarkoituksena oli arvioida, toimivatko komission järjestelmät, joilla hallinnoidaan EU:n varojen saajien sääntöjenvastaisten menojen takaisinperintää, vaikuttavalla tavalla. Tarkastus kattoi EU:n ohjelmat vuosina 2014–2021 ja niihin liittyvät merkittävimmät takaisinperinnät suoran, välillisen ja yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin piirissä. Tarkastukseen valittiin ohjelmia sisäisten politiikkojen, ulkoisten toimien, koheesiopolitiikan sekä maatalouden alalta.

20 Suoran ja välillisen hallinnoinnin osalta komissio on vastuussa sääntöjenvastaisten menojen havaitsemisesta, kirjaamisesta sekä takaisinperinnästä. Tilintarkastustuomioistuin arvioi komission järjestelmien vaikuttavuutta. Tämä oli tarkastuksen keskeisenä painopisteenä. Yhteistyöhön perustuvassa hallinnoinnissa jäsenvaltiot kantavat asetusten mukaisesti vastuun sääntöjenvastaisesti käytettyjen varojen takaisinperinnästä, mutta lopullinen varmuutta koskeva vastuu on kuitenkin edelleen komissiolla. Koska tarkastuksessa keskityttiin komissioon, tilintarkastustuomioistuin arvioi, varmistetaanko tähän alaan liittyvällä komission seurannalla, että jäsenvaltioiden järjestelmät ovat vaikuttavia. Tilintarkastustuomioistuin arvioi kaikkien hallinnointitapojen osalta myös sitä, raportoiko komissio asianmukaisesti sääntöjenvastaisista menoista ja takaisinperinnästä keskeisissä julkaistuissa tilivelvollisuusasiakirjoissaan.

21 Tarkastustyö kohdistui budjettipääosastoon sekä vuoden 2021 toimintakertomuksissa ilmoitettujen perintämäärien osalta merkittävimpiin pääosastoihin (CONNECT ja RTD sisäisten toimintatapojen osalta sekä INTPA ja NEAR ulkoisten toimien osalta) ja isoimpiin pääosastoihin yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin osalta (REGIO ja EMPL koheesiopolitiikan osalta ja AGRI maatalouden osalta).

22 Tarkastus ei kattanut

- o käyttämättömien varojen takaisinperintää; näistä varoista suurin osa liittyy ennakkomaksuihin (jotka eivät ole menoja), jotka jäävät käyttämättä ja peritään siksi takaisin (kyse ei siis ole menojen sääntöjenvastaisuudesta)
- o rahoitusoikaisuja, joita komissio soveltaa jäsenvaltioihin maatalouden ja koheesion alalla tai jäsenvaltioiden viranomaisten tekemiä peruutuksia, koska tilintarkastustuomioistuin on käsitellyt tätä aihetta aiemmissa erityiskertomuksissa⁹
- o jäsenvaltioiden järjestelmiä sääntöjenvastaisten menojen takaisinperimiseksi koheesioalan ohjelmissa ja maaseudun kehittämissä, sillä tilintarkastustuomioistuin keskittyi komission tarkastuksiin, joilla seurattiin jäsenvaltioiden takaisinperintäjärjestelmien vaikuttavuutta
- o elpymis- ja palautumistukivälinettä, koska tilintarkastustuomioistuin on jo julkaissut erityiskertomuksen EU:n taloudellisten etujen suojaamiseen liittyvien komission järjestelmien rakenteesta¹⁰; tilintarkastustuomioistuin aikoo julkaista erityiskertomuksen elpymis- ja palautumistukivälinettä koskevista jäsenvaltioiden valvontajärjestelmistä vuonna 2024.

23 Tarkastuksessa kerättiin evidenssiä esimerkiksi

- o käymällä läpi edunsaajien sääntöjenvastaisten menojen havaitsemiseen, kirjaamiseen ja takaisinperintään käytettäviä järjestelmiä
- o analysoimalla komission ABAC-hallintotietokannasta saatuja tietoja: tiedot sisältävät vuosina 2014–2022 takaisin perityt maksut, toteuttamatta olevat takaisinperinnät sekä mitätöidyt maksut; tietojen perusteella voidaan vertailla komission tuloksellisuutta eri toimintalohkoilla

⁹ Erityiskertomus 08/2011, erityiskertomus 04/2017 ja erityiskertomus 14/2022.

¹⁰ Erityiskertomus 07/2023.

- o käymällä läpi seurantatoimet, joita oli kohdistettu EU:n rahoittamia menoja koskevista tarkastuskertomuksista ja rahoituskertomusten tarkistuksista poimittuun 144 kertomusta ja tarkistusta käsittäneeseen otokseen (otos poimittiin tarkistettujen määrien suuruuden perusteella ja siihen sisällytettiin erityyppisiä tarkistuksia); lisäksi käytiin läpi 75 perintämääräyksen otos, joka poimittiin vuoden 2021 lopussa avoinna olleista 858 perintämääräyksestä (perintämääräysten iän ja suuruuden perusteella), sekä 52 perinnästä luopumista koskevaa päätöstä, jotka poimittiin tarkastukseen valituissa neljässä pääosastossa vuoden 2021 aikana annetuista 113 luopumispäätöksestä (suuruuden perusteella); päätösten kohteena oli sekä suoran että välillisen hallinnon piiriin kuuluvia menoja. Otokseen sisällytettiin mahdollisuuksien mukaan OFAFin ja tilintarkastustuomioistuimen tapauksia.
- o tutkimalla komission julkaisemia tietoja sääntöjenvastaisista menoista ja takaisinperinnästä vuosina 2022 ja 2023 (kohdat [15–18](#)), sekä täsmäyttämällä tiedot käytettyjen tietolähteiden kanssa, jotta voitiin arvioida, olivatko ne kattavia ja johdonmukaisia.

24 Tilintarkastustuomioistuin pyrkii tämän kertomuksen avulla parantamaan EU:n taloudellisten etujen suojaa ja auttamaan kehittämään vaikuttavia järjestelmiä sääntöjenvastaisten menojen takaisinperintään EU:n varojen saajilta.

Huomautukset

Komissio kirjaa sääntöjenvastaiset menot suoran ja välillisen hallinnon osalta tarkasti ja nopeasti, mutta takaisinperintäprosessissa on pitkiä viivästyksiä

Komissio kirjaa sääntöjenvastaiset menot tarkasti ja nopeasti

25 Tilintarkastustuomioistuimen oletuksena on, että suoran ja välillisen hallinnon osalta komission järjestelmät varmistavat sääntöjenvastaisten menojen kirjaamisen asiaankuuluviin hallintotietokantoihin oikein ja oikea-aikaisesti, jotta korjaavat toimenpiteet voidaan toteuttaa mahdollisimman pian. Vaikka suoran ja välillisen hallinnon yhteydessä asetettavat tavoitteet poikkeavat toisistaan, sääntöjenvastaisten menojen kirjaamis- ja takaisinperintämenettelyt ovat samankaltaisia.

26 Sisäisten politiikkojen talousarvioalalla toimivat tutkimuksen ja innovoinnin pääosastot, joihin tähän tarkastukseen valitut pääosastot CONNECT ja RTD kuuluvat, ovat perustaneet yhteisen tarkastuksen (*Common Audit Service - CAS*). Yhteisen tarkastuksen tehtävänä on valita tarkistettavaksi suoraan tai välillisesti hallinnoitujen hankkeiden tilinpäätöslaskelmat. CAS tekee tarkastukset oman henkilöstönsä avulla tai palkkaa puitesopimuksen avulla ulkopuolisia yksityisiä tarkastusyhtiöitä tekemään tarkastuksia, joita CAS:n edustaja valvoo. CAS ja ulkopuoliset tarkastajat keskustelevat tärkeimmistä havainnoista täytäntöönpanevien organisaatioiden kanssa kuulemismenettelyn aikana, minkä jälkeen yksityiskohtaiset tiedot havaituista sääntöjenvastaisista menoista siirretään automaattisesti ja välittömästi tarkastustietokannasta hallintotietokantaan. Tämä koskee myös systeemisistä ja/tai toistuvia sääntöjenvastaisia menoja. CAS myös analysoi muita samojen täytäntöönpanevien organisaatioiden toimittamia tilinpäätöstietoja, joihin samat systeemiset sääntöjenvastaiset menot saattaisivat niin ikään liittyä. Tämän jälkeen asianomaiset operatiiviset pääosastot voivat virallisesti toteuttaa lyhyen kuulemismenettelyn, jossa täytäntöönpaneville organisaatioille ilmoitetaan menoista, joita ei ole hyväksytty.

27 Ulkoisten toimien talousarvioalalla toimivat EU:n edustustot ja pääosastot, joihin tähän tarkastukseen valitut INTPA- ja NEAR-pääosastot kuuluvat, hyödyntävät puitesopimusta, jonka avulla ne voivat palkata ulkopuolisia yksityisiä tarkastusyhtiöitä suorittamaan tarkastuksia tai tarkistuksia, jotka koskevat suoraan tai välillisesti hallinnoitujen toimien menoja. Tarkastustehtävien vastuuhenkilöt vastaavat ulkoisten tarkastajien työn edistymisen seurannasta. He toimivat myös täytäntöönpanevien organisaatioiden ja ulkopuolisten tarkastajien yhteystahona siihen asti, kunnes tarkastuskertomus on toimitettu komissiolle.

28 Tilintarkastustuomioistuin kävi läpi suoraan ja välillisesti hallinnoituista toimista poimitun 144 tarkastuskertomusta ja tarkistusta käsittäneen otoksen ja havaitsi, että komissio kirjasi sääntöjenvastaiset menot hallintotietokantaansa oikein ja muutaman päivän sisällä tarkastuskertomuksen vastaanottamisesta.

Komissio ei tutki ulkoisiin toimiin liittyviä mahdollisesti systeemisiä sääntöjenvastaisia menoja samalla tavalla kuin sisäisten politiikkojen osalta

29 Tilintarkastustuomioistuin olettaa, että sääntöjenvastaisiksi kirjatut määrät kuvastavat niiden koko vaikutusta. Systeemiset sääntöjenvastaiset menot edellyttävät lisätarkistuksia niiden vaikutusten selvittämiseksi.

30 Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että kun ulkoisissa toimissa havaitaan mahdollisesti systeemisiä sääntöjenvastaisia menoja, ulkopuoliset tarkastajat eivät ole velvoitettuja laajentamaan tarkastettujen tapahtumien otoksia. Komissio ei myöskään tee omia lisätarkistuksia tarkastettuihin menoihin tai muihin saman täytäntöönpanevan organisaation menoihin, jotka ovat EU:n rahoittamia.

31 Komissio ja Yhdistyneet kansakunnat ovat sopineet yhteistyöstä rahoituksesta ja hallinnosta tehdyssä puitesopimuksessa. Yhteisymmärrysasiakirja, joka koskee menotarkistuksiin liittyvää tehtävämääritystä, rajoittaa niiden otosten kokoa, jotka tarkistusten toimittajat voivat poimia tarkistaakseen YK:n järjestön EU:n varoilla hallinnoiman toimen tukikelpoisuuden¹¹. **Laatikossa 1** havainnollistetaan, miten nykyinen puitesopimus rajoittaa systeemisten sääntöjenvastaisten menojen havaitsemista ja takaisinperintää.

¹¹ Vuosikertomus varainhoitovuodelta 2020, s. 312, kohta 34.

Laatikko 1

Havaittuja systeemisiä sääntöjenvastaisia menoja koskevat rajoitukset

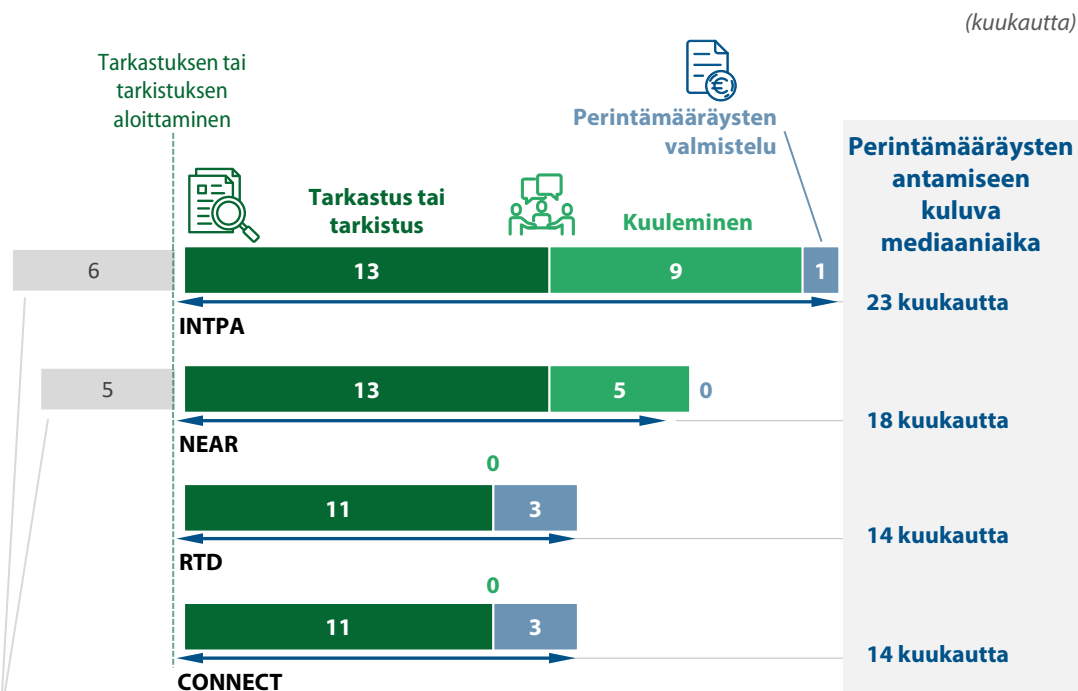
Tarkastaja tarkasti menot, jotka eräs YK:n järjestö oli ilmoittanut EU:n kanssa tehdyn rahoitusosuussopimuksen puitteissa. Tarkastaja ilmoitti, että 19,2 prosenttia rahoituksesta ja hallinnosta tehdyn puitesopimuksen mukaisesti poimitusta otoksesta ei ollut tukikelpoinen, ja totesi, että virheet olivat laaja-alaisia. Tarkastaja ei voinut tehdä lisätarkastuksia, joiden avulla virheiden systeeminen luonne olisi voitu vahvistaa. Komissio peri takaisin ainoastaan ne sääntöjenvastaiset menot, jotka oli havaittu tarkastuksen rajallisessa otoksessa.

Suoran ja välillisen hallinnon yhteydessä ilmenevien sääntöjenvastaisten menojen takaisinperintäprosessissa on pitkiä viivästyksiä

32 Sääntöjenvastaisten menojen takaisinperintä täytäntöönpanevilta organisaatioilta on keskeinen osa sisäisen valvonnan järjestelmää, jonka tarkoituksena on estää näitä organisaatioita toimimasta jatkossa sääntöjenvastaisesti. Sääntöjenvastaiset menot tulisi havaita ja korjata mahdollisimman pian. Näin takaisinperinnän mahdollisuus olisi suurempi ennen kuin täytäntöönpanosta vastaavat organisaatiot asetetaan selvitystilaan tai niitä ei voida jäljittää.

33 Tilintarkastustuomioistuin tarkasti otoksen, joka oli poimittu neljälle pääosastolle toimitetuista rahoituskertomuksiin liittyvistä tarkastuksista ja tarkistuksista. Otoksen tarkastus osoitti, että pääosastojen korjaavat toimenpiteet oli saatettu päätökseen 135 tapauksessa 144:stä. Tilintarkastustuomioistuin käytti otokseen sisältyneiden tapausten tietoja, kun se laski mediaaniajan, joka komissiolta kuluu tarkastusten loppuun saattamisesta takaisinperintämääräysten antamiseen. Mediaaniajan yhteenveto esitetään *kaaviossa 6*.

Kaavio 6 – Takaisinperintämääräysten antamiseen kuluu komissiolta huomattavan pitkä aika (2020-2021)

Ulkopuolisten tarkastajien sopimusmenettelyjen käynnistämiseen kului lisäksi yleensä INTPAssa kuusi kuukautta ja NEARissa viisi kuukautta. RTD- ja CONNECT-pääosastoja koskevia tietoja ei ole saatavilla.

Huom.: AUDEX ei sisällä tietoja, joita tarvitaan, jotta voidaan laskea, kuinka monta päivää oli kulunut ennen kuin tarkastusta pyydettiin. Tarkastusten loppuun viemiseen tarvittava aika on laskettu koko perusjoukosta, koska tietoa ei ole saavilla erikseen CONNECT- ja RTD-pääosastojen osalta.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin tarkastusmoduulin ja AUDEX-tietokantojen sekä komission toimittamien asiakirjojen perusteella.

34 Jos tähän lisätään aika, joka kuluu tarkastusten pyytämiseen ja loppuun saattamiseen sekä tuloksista keskusteluun ennen takaisinperintämääräyksen antamista, tilintarkastustuomioistuimen analyysi osoittaa, että kuluu huomattavan pitkä aika, ennen kuin täytäntöönpanevia organisaatioita pyydetään maksamaan takaisin havaitut sääntöjenvastaiset menot.

- o Tutkimuksen pääosastot CONNECT ja RTD käyttivät yleensä 14 kuukautta perintämääräyksen antamiseen tarkastuksen alusta lähtien. INTPA-pääosastolla aikaa kului 23 kuukautta ja NEAR-pääosastolla 18 kuukautta.
- o INTPAssa kului yleensä kuusi kuukautta ja NEARissa viisi kuukautta hankintamenettelyn käynnistämiseen ulkopuolisten tarkastusyritysten palkkaamiseksi sen jälkeen, kun tarkastettavien tilinpäätöskertomusten kattama ajanjakso oli päättynyt. Tilintarkastustuomioistuin ei pystynyt saamaan tietoja vastaavista ajoista CONNECT- ja RTD-pääosastoilta, koska ne eivät syötäneet näitä tietoja tarkastusten hallinnointiin käyttämäänsä AUDEX-tietokantaan.

35 Ulkoisten toimien osalta ulkopuoliset tarkastajat keskustelevat havainnoistaan täytäntöönpaneuvien organisaatioiden kanssa ennen kertomusten toimittamista komissiolle. Tästä huolimatta komissio toteuttaa täytäntöönpaneuvien organisaatioiden kanssa uuden täysimittaisen kuulemismenettelyn (*liite I*). Kuten *kaaviosta 6* käy ilmi, tämä kestää huomattavasti kauemmin kuin sisäisten politiikkojen alalla toimivissa tutkimusalan pääosastoissa. Niiden kohdalla CAS osallistuu tarkastajien ja täytäntöönpaneuvien organisaatioiden välisiin kuulemismenettelyihin, joten operatiivisten pääosastojen on toteutettava vain virallinen kuulemismenettely, joka kestää yleensä alle kuukauden (kohta *26*).

36 Pitkät viivästyksset voivat heikentää tarkastusten vaikuttavuutta ja sääntöjenvastaisten menojen takaisinperintää erityisesti pienempien edunsaajien tapauksessa; viivästyksset saattavat johtaa siihen, ettei todentavaa aineistoa välttämättä ole enää saatavilla (ks. esimerkkitapaus *laatikossa 2*).

Laatikko 2

Todentavaa aineistoa ei enää ollut saatavilla eivätkä edunsaajat pystyneet maksamaan saamiaan varoja takaisin

Afrikkalaisen kansalaisjärjestön hallinnoiman hankkeen tarkastaja teki ilmoituksen säännönmukaisista menoista todentavan aineiston puuttumisen takia. Täytäntöönpaneuva organisaatio totesi, että kyseinen kansalaisjärjestö yhdessä muiden pienten paikallisten kansalaisjärjestöjen kanssa ei enää löytänyt puuttuvia asiakirjoja. Hankkeeseen liittyvät toimet oli saatu päätökseen neljä vuotta aiemmin ja laki velvoitti kaikkia edunsaajia säilyttämään asiakirjat viiden vuoden ajan. Osa kansalaisjärjestöistä oli lopettanut toimintansa ja loput eivät pystyneet maksamaan takaisin komission pyytämää määrää. Tilintarkastustuomioistuimen tarkastuksen aikaan komissio harkitsi perinnästä luopumista. Komissio arvioi, että hankkeen toimet oli toteutettu kokonaisuudessaan ja että oikeudellisten menettelyjen kustannukset olisivat todennäköisesti suuremmat kuin summa, joka voitaisiin periä takaisin.

Huom. todentavan aineiston säilyttämistä säännellään sopimuksissa, joilla [varainhoitoasetuksen](#) 132 artikla saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä.

37 Kuten kohdassa **35** on selitetty, komission korjaavat toimenpiteet ulkoisten toimien alalla perustuvat niiden sääntöjenvastaisten menojen rahoitusvaikutukseen, jotka on otettu huomioon komission ja täytäntöönpanevien organisaatioiden välisten kuulemismenettelyjen jälkeen. Menettelyt toteutetaan sen jälkeen, kun ulkopuoliset tarkastajat ovat antaneet raporttinsa. Tilintarkastustuomioistuimien laski otoksensa tietojen perusteella, että INTPA vähensi lopullisissa tarkastuskertomuksissa ilmoitettuja sääntöjenvastaisia menoja keskimäärin 35 prosenttia täytäntöönpanevien organisaatioiden kanssa käytyjen keskustelujen aikana. NEARin kohdalla vastaava luku oli 38 prosenttia. Vähennyksiin oli monia syitä. Täytäntöönpanevat organisaatiot esimerkiksi toimittivat todentavaa aineistoa, jota ei ollut annettu tarkastajille tai jota tarkastajat eivät olleet katsoneet riittäväksi (ks. esimerkki *laatikossa 3*). Komission kuulemismenettely olisi tehokkaampi, jos se toteutettaisiin yhdessä ulkopuolisten tarkastajien kanssa, jolloin sääntöjenvastaisia menoja ei tarvitsisi tarkistaa ja käydä läpi myöhemmässä vaiheessa.

Laatikko 3

Komissio hyväksyi suurimman osan sääntöjenvastaisiksi ilmoitetuista menoista oman kuulemismenettelynsä jälkeen

Eräaseen EU:n rahoittamaan ohjelmaan liittyvien menojen tarkistamisesta vastannut ulkoinen tarkastusyritys ilmoitti useista sääntöjenvastaisista menoista. Henkilöstökustannukset olivat suurin menoerä, jota ei voitu perustella, koska ohjelmaan käytetystä ajasta ei ollut laadittu työaikalistoja. Ohjelmaa hallinnoinut kansainvälinen järjestö protestoi voimakkaasti. Se valitti, että tarkastuksen kohteena olleesta ajanjaksosta oli kulunut paljon aikaa ja että tarkastaja ei ollut antanut sille mahdollisuutta toimittaa kaikkia todentavia asiakirjoja. Komissio hyväksyi joitakin täytäntöönpanevan organisaation myöhemmin toimittamia todentavia asiakirjoja ja katsoi, etteivät ohjelman parissa kokopäiväisesti työskennelleet työntekijät tarvitse työaikalistoja. Tämän seurauksena komissio pienensi takaisinperittävää määrää 63 prosentilla alun perin ilmoittamaansa määrään verrattuna.

38 Varainhoitoasetuksessa säädetään, että kun komission tulojen ja menojen hyväksyjä antaa perintämääräyksen, hänen on välittömästi lähetettävä velalliselle veloitusilmoitus, jossa ilmoitetaan saatavan määrä, saatavan alkuperä, eräpäivä ja tilinumero maksua varten. Jos velallinen ei suorita maksua eräpäivään mennessä, peritään viivästyskorkoa¹². Komission tilinpitäjä lähettää velalliselle vähintään yhden muistutuksen sekä maksukehotuksen ennen pakkoperinnän täytäntöönpanoa. Kun eräpäivä on kulunut umpeen, tilinpitäjä voi myös hyödyntää velallisen mahdollisesti antamia vakuuksia tai kuitata velan velalliselle myöhemmin suoritettavana olevasta maksusta tai maksuista¹³.

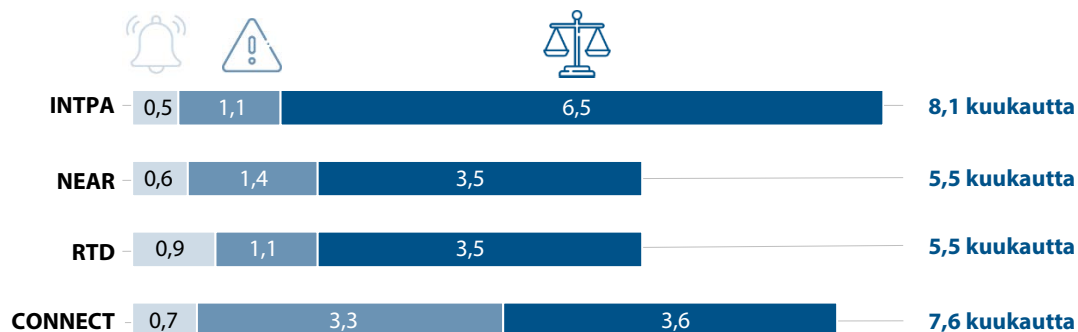
39 Tilintarkastustuomioistuin tarkasti myös 75 perintämääräyksen riskiperusteisen otoksen. Se koostui perintämääräyksistä, jotka olivat avoinna (maksamatta) vuoden 2021 lopussa ja sisältyivät niiden neljän pääosaston vuotuisiin toimintakertomuksiin, jotka tilintarkastustuomioistuin valitsi suoran ja välillisen hallinnon osalta. Tarkoituksena oli arvioida komission velanperintäprosessin vaikuttavuutta. Takaisinperintäprosessin eri vaiheissa käytetyt mediaaniajat esitetään *kaaviossa 7*.

¹² Varainhoitoasetus, 98 artikla.

¹³ Ks. edellä mainittu asetus, 102 artikla.

Kaavio 7 – Viiveet perintämenettelyissä koskien 31. joulukuuta 2021 avoinna olleiden perintämääräysten otosta

(kuukautta)

Muistutus: aika, joka kului siihen, että komissio lähetti velalliselle maksumuistutuksen eräpäivän päättymisen jälkeen.

Maksukehotus: aika, joka kului siihen, että komissio lähetti velalliselle virallisen ilmoituksen, jossa varoitettiin oikeudellisista menettelyistä maksumuistutuksen lähettämisen jälkeen.

Pakkoperinnän täytäntöönpano: kuinka kauan kesti maksukehotuksen lähettämisen jälkeen, että tulojen ja menojen hyväksyjä pyysi virallisestikomission oikeudellista yksikköä aloittamaan pakkoperinnän täytäntöönpanomenettelyn.

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuimien ABAC-kirjanpitojärjestelmän tietovaraston perusteella.

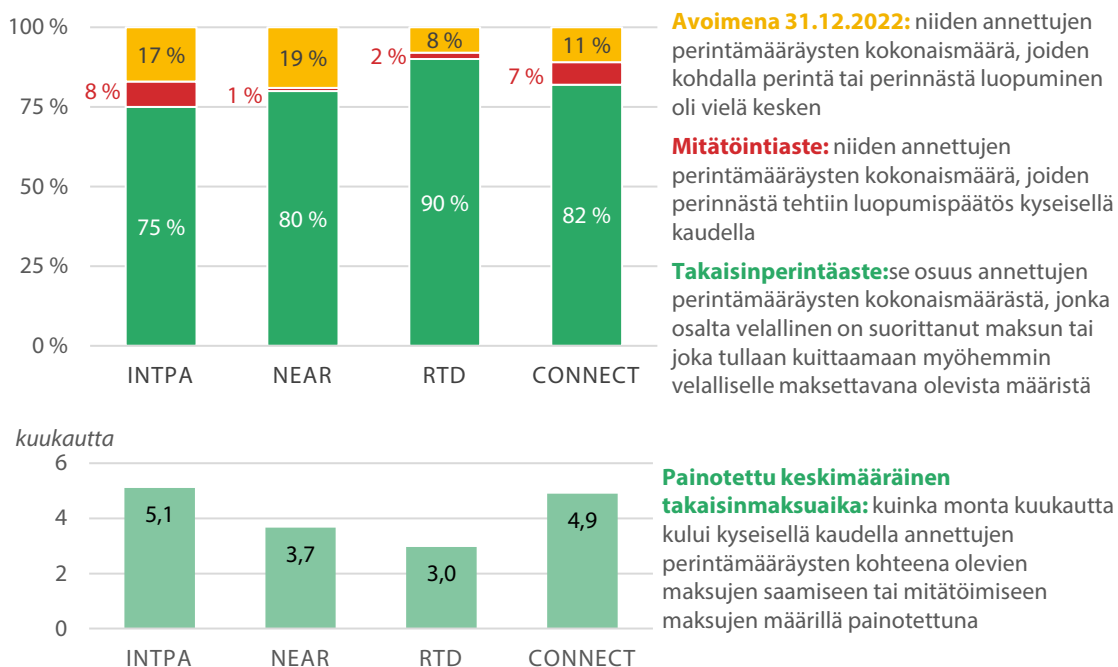
40 Komission vuonna 2018 tekemässä sisäisiä menettelyjä koskevassa päätöksessä todetaan, että komission olisi lähetettävä velallisille muistutus 21 päivän kuluessa täysimääräisen maksun vastaanottamiselle asetetun määräajan päättymisestä. Maksukehotus tulisi lähettää 21 päivän kuluttua muistutuksen lähettämisestä. Tarkastukseen valitut pääosastot eivät yleensä noudattaneet näitä määräaikoja. Pääosastoilla ei ole tiettyä määräaika, johon mennessä niiden pitäisi pyytää komission oikeudellista yksikköä käynnistämään pakkoperintätoimet. Tilintarkastustuomioistuimen analyysi osoittaa, että sen jälkeen kun komissio on lähettänyt velallisille muistutuksia ja maksukehotuksia, ilmenee pidempiä viiveitä, ennen kuin oikeudellista yksikköä pyydetään käynnistämään pakkoperintätoimet velallisia vastaan.

41 Komissio totesi ehdotuksessaan varainhoitoasetuksen takaisinperintäsääntöjen muuttamisesta¹⁴, että sen nykyiset takaisinperintämenettelyt ovat pitkäkestoisempia ja tulevat kalliimmaksi silloin kun

- o velalliset muuttavat kotipaikkansa ilmoittamatta asiasta komissiolle tai viralliseen rekisteriin
- o takaisinperinnällä on eri menettelyvaiheita kansallisissa tuomioistuimissa ja komission on palkattava paikallisia asianajajia ja valvontaviranomaisia
- o velalliset ovat maksukyvyttömiä ja komission on kerättävät tietoja, jotta perinnästä voidaan luopua.

42 Tilintarkastustuomioistuin analysoi tietoja perintämääräyksistä, joita samat neljä pääosastoa olivat antaneet sääntöjenvastaisten menojen osalta vuosina 2014–2022. Keskeiset velan perintää kuvaavat tulosindikaattorit esitetään *kaaviossa 8*.

Kaavio 8 – Vähintään 75 prosenttia annettujen perintämääräysten kokonaismäärästä maksettiin takaisin, mutta vasta pitkien viivästysten jälkeen (2014-2022)

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin ABAC-kirjanpitojärjestelmän tietovaraston perusteella.

¹⁴ Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä (uudelleenlaadittu), COM(2022)223 final, 104 artikla.

43 Tiedot osoittavat, että ulkoisten toimien pääosastoilla INTPAlla ja NEARilla oli enemmän haasteita velkojen perinnässä. Niiden takaisinperintäasteet olivat alhaisempia, ja vuoden 2022 lopussa maksamatta olevien velkojen määrä oli suurempi kuin tutkimuspääosastoilla (CONNECT ja RTD). Tämä voi kuvastaa ulkoisten toimien ja sisäisten politiikkojen toimintaympäristöjen eroavaisuuksia. INTPAlla on erityisiä haasteita velkojen takaisinperinnässä, koska sen suoraan hallinnoimiin toimiin osallistuu täytäntöönpanevia organisaatioita 130 maassa.

44 Budjettipääosasto antoi vuonna 2022 komission yksiköille ohjeita¹⁵, miten seurata takaisinperintöjä, jotka ovat sidoksissa OLAFin ja EPPOn suorittamiin tutkimuksiin. Tavoitteena oli nopeuttaa takaisinperintää. Ohjeasiakirjassa viitattiin OLAFin vuosina 2012–2020 antamien taloudellisten suositusten seurantaan ja todettiin, että vaikka pääosastot pyrkivät perimään takaisin noin 50 prosenttia kyseisten määrien kokonaisarvosta, ne saivat perittyä vain 27 prosenttia.

45 Ohjeissa myös kehoitettiin tulojen ja menojen hyväksyjä vahvistamaan saamiset ja antamaan perintämääräykset viipymättä. Tämä ei kuitenkaan saanut vaikuttaa OLAFin ja EPPOn meneillään oleviin tutkimuksiin. Ohjeistusta annettiin myös tutkimuksiin liittyvien takaisinperintöjen paremmasta seurannasta ja raportoinnista.

46 Tilintarkastustuomioistuimen jo saatua tämän tarkastuksen kenttätyön päätökseen, budjettipääosasto ehdotti vuonna 2024 uutta aloitetta, jonka tarkoituksena on vähentää takaisinperintäprosessissa koko komission tasolla ilmeneviä merkittäviä viivästyksiä¹⁶. Asiakirjassa todettiin, että takaisinperintäprosessiin ei aina kiinnitetä asianmukaista huomiota ja että se vaatii suhteettoman suuria resursseja tiettyjen hankalien menettelyjen vuoksi. Budjettipääosasto totesi, että eräänntyneitä velkoja oli lokakuussa 2023 yhteensä 450 miljoonaa euroa. Suoran ja välillisen hallinnoinnin osalta ehdotetaan seuraavia uusia toimenpiteitä:

- takaisinperintää koskevien toimintastandardien avulla on kvantifioitava varainhoitoasetuksen vaatimuksia
- vaatimusten noudattamista tulee seurata ja siitä täytyy raportoida tuloksellisuuden vertailemiseksi

¹⁵ *Follow-up of recoveries as regards suspected fraud and other irregularities: Guidance to Commission departments*, helmikuu 2022.

¹⁶ *Communication to the Commission: An enhanced corporate strategy for the management of the Commission's debtors.*, helmikuu 2024.

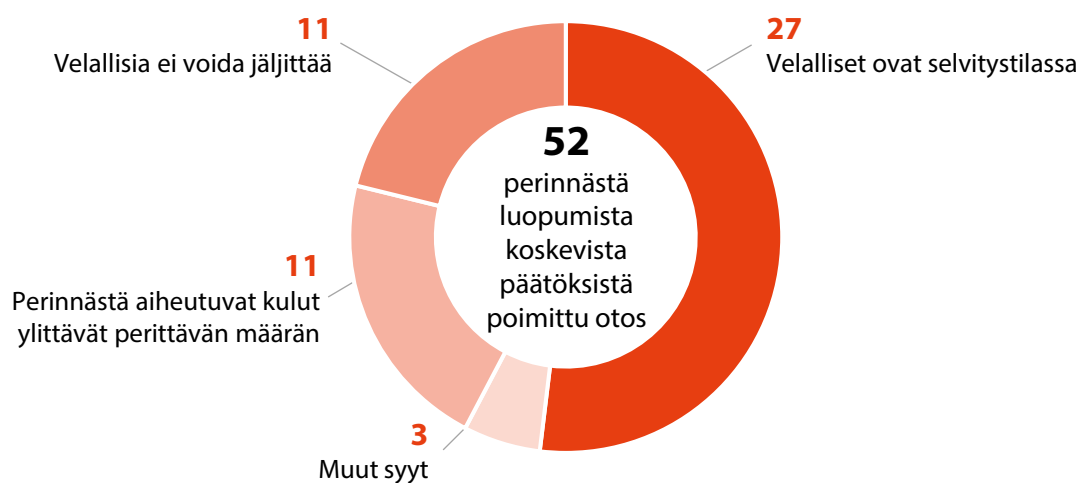
- o tilivelvollisuutta tulee vahvistaa yritysten eskalointimekanismien avulla
- o synergioiden ja tehokkuuden aikaansaamiseksi on keskitettävä toimintoja ja yhdistettävä perinnästä luopumista koskevia päätöksiä, joita komission eri osastot hallinnoivat saman velallisen osalta.

Viivästykset perintäprosessissa ja velallisten maksukyky vaikuttavat perinnästä luopumista koskeviin päätöksiin

47 Varainhoitoasetus mahdollistaa, että komissio voi mitätöidä velan ja luopua perinnästä joko kokonaan tai osittain¹⁷. Tämä on mahdollista vain tietyissä tilanteissa, kuten silloin kun perinnästä aiheutuvat kulut todennäköisesti ylittävät perittävän määrän tai kun velkaa ei voida periä sen iän tai velallisen maksukyvyttömyyden vuoksi.

48 Neljän pääosaston vuotuiset toimintakertomukset osoittavat, että komissio luopui vuonna 2021 velkojen takaisinperinnästä kymmenen miljoonan euron osalta (vuonna 2020 kahdeksan miljoonan euron osalta). Tilintarkastustuomioistuin tarkasti otoksen, joka koostui 52:sta komission neljän pääosaston vuonna 2021 tekemästä perinnästä luopumista koskevasta päätöksestä (tällaisia päätöksiä tehtiin kaikkiaan 113). Tarkastajat arvioivat, olivatko pääosastot noudattaneet komission perintämenettelyjä ja olivatko velkojen mitätöimisen syyt perusteltuja. Perinnästä luopumista koskevien päätösten perustelut esitetään yhteenvetona *kaaviossa 9*.

Kaavio 9 – Perinnästä luopumista koskevien päätösten perustelut (2021)

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin ABAC-kirjanpitojärjestelmän tietovaraston perusteella.

¹⁷ Varainhoitoasetus, 101 artiklan 2 kohta;

49 Tilintarkastustuomioistuin havaitsi komission toimittaman aineiston tarkastuksen perusteella, että perinnästä luopumispäätösten perustelut olivat riittävät ja että komissio oli ensin yrittänyt periä velkoja takaisin. Pitkät viivästykset perintätoimien täytäntöönpanomenettelyjen käynnistämisen vähensivät kuitenkin todennäköisyyttä siitä, että velat saataisiin perittyä takaisin. Lisäksi tilintarkastustuomioistuin panee merkille, että velalliset olivat joko taloudellisesti heikossa asemassa tai haluttomia hyväksymään seurauksia, jotka aiheutuvat, jos EU:n rahoitusta koskevia vaatimuksia ei noudateta. Komissiolla ei ollut riittäviä keinoja suojata EU:n taloudellisia etuja näissä olosuhteissa, koska sillä ei ollut minkäänlaisia takauksia eikä myöhemmin suoritettavia maksuja, joista velat olisi voitu kuitata (*laatikko 4*).

Laatikko 4

EU:n ulkopuolella tapahtuviin perintätoimiin liittyvien haasteiden vuoksi mitätöidyt velat

Komissio pyysi kolmea Aasian ja Tyynenmeren alueella sijaitsevaa EU:n ulkopuolista kansalaisjärjestöä palauttamaan saamansa ennakkomaksut sen jälkeen, kun ne olivat kieltäytyneet noudattamasta avustussopimustensa vaatimuksia. Kansalaisjärjestöt eivät suostuneet palauttamaan saamiaan varoja, ja komission oikeudellisen yksikön palkkaama paikallinen asianajaja arvioi, että oikeudenkäyntikulut tulisivat olemaan korkeat ja että takaisinperintä ei todennäköisesti onnistuisi oikeustoimien kautta. Kansalaisjärjestöt sijaitsivat maassa, joka ei tunnustanut eurooppalaisten tuomioistuinten perintätoimien täytäntöönpanopäätöksiä ja järjestöillä oli vain vähän varoja. Kaikkien kolmen järjestön velat oli mitätöitävä.

Komissio seuraa yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin osalta järjestelmiä, joita jäsenvaltiot käyttävät sääntöjenvastaisten menojen kirjaamiseen ja takaisinperintään, mikäli kyseiset menot vaikuttavat EU:n talousarvioon

50 Kun maatalouden ja koheesion aloilla havaitaan sääntöjenvastaisia menoja, EU:n ja kansallisen lainsäädännön mukaan jäsenvaltioiden on perittävä edunsaajilta takaisin aiheettomasti maksetut maksut (ja sovellettava tarvittaessa maksuseuraamuksia sekä korkoja). Tilintarkastustuomioistuin tutki, seuraako komissio vaikuttavasti, että jäsenvaltiot varmistavat, että sääntöjenvastaiset menot kirjataan ja peritään takaisin oikein ja ilman viiveitä.

Komissio seuraa jäsenmaiden takaisinperintäjärjestelmiä maatalousvarojen osalta, sillä niiden takaisinperintä vaikuttaa EU:n talousarvioon

51 Maatalousvarat käytetään joko EU:n viljelijöille maksettavien suorien tukien, markkinatoimenpiteiden tai jäsenvaltioiden toteuttamien maaseudun kehittämisohjelmien kautta. Yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) oikeusperustassa säädetään yleisestä vaatimuksesta, jonka mukaan kansallisten viranomaisten on kirjattava sääntöjenvastaiset menot ja merkittävä saatavana olevat määrät velallislueelloon 18 kuukauden kuluessa niiden vahvistamisesta¹⁸.

52 Suorien tukien ja markkinatoimenpiteiden osalta (maataloustukirahasto) jäsenvaltioiden on palautettava kaikki takaisinperityt määrät EU:n talousarvioon. Jäsenvaltiot voivat vähentää palautettavista määristä hallinnointimaksun. Palauttamisen yhteydessä takaisinperittävä määrä vähennetään menoista, jotka ilmoitetaan komissiolle seuraavassa kuukausittaisessa korvauspyynnössä. Maaseudun kehittämisen alalla (maaseuturahasto) jäsenvaltiot voivat käyttää uudelleen kaikki edunsaajilta takaisin perityt varat, mutta vain saman ohjelman puitteissa. AGRI-pääosasto vaatii maksajavirastoja seuraamaan velan perintää vuoden sisällä viimeisestä tapahtumasta tai toimenpiteestä, joka on kansallisen menettelyn mukaan relevantti. Jos maksajavirasto kuittaa velan mitätöidyksi sen jälkeen, kun se on toteuttanut kaikki mahdolliset toimenpiteet sääntöjenvastaisten menojen takaisinperimiseksi¹⁹, se voi periä summan EU:n talousarviosta. Muussa tapauksessa kansallisen talousarvion on kannettava tappio.

¹⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1306/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, 54 artikla.

¹⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1306/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, 54 artiklan 3 kohta.

53 Tilintarkastustuomioistuin on jo aiemmissa kertomuksissaan arvioinut YMP:n sääntöjenvastaisten maksujen takaisinperintää vuosina 2004 ja 2011²⁰:

- o Tilintarkastustuomioistuin havaitsi vuonna 2004, että sääntöjenvastaisten maksujen takaisinperintäaste oli erittäin alhainen vuoden 2002 lopussa (kumulatiivinen takaisinperintäaste oli vain 17 prosenttia vuodesta 1971 alkaen). Lisäksi suurta määrää vanhoja velkoja ei ollut peritty takaisin tai mitätöity. Havaittiin myös, ettei ollut olemassa selkeitä kriteerejä siihen, milloin takaisinperimättä jääneet sääntöjenvastaiset menot tulisi veloittaa jäsenvaltioilta ja milloin EU:n talousarviosta. Tilintarkastustuomioistuin suositti, että komissio selventäisi asiaa.
- o Tilintarkastustuomioistuimen suosituksen seurauksena otettiin käyttöön 50/50-sääntö vuonna 2006. Se kannustaa jäsenvaltioita perimään velat takaisin nopeammin. Jos takaisinperintää ei ollut toteutettu neljän vuoden kuluessa takaisinperintäpyynnön antamisesta tai kahdeksan vuoden kuluessa, jos perintäasia on viety kansalliseen tuomioistuimeen, takaisin perimättä olevasta tuesta aiheutuvista taloudellisista seurauksista vastaa 50 prosentin osalta asianomainen jäsenvaltio, ja 50 prosentin osalta ne katetaan unionin talousarviosta, sanotun kuitenkin vaikuttamatta jäsenvaltion velvoitteeseen noudattaa perintämenettelyjä²¹. Velan toteamisajankohta on näin ollen tärkeä säännön soveltamisen kannalta.
- o Tilintarkastustuomioistuin totesi vuoden 2011 tarkastuksessaan, että jäsenvaltioiden järjestelmät sääntöjenvastaisten menojen takaisinperimiseksi olivat parantuneet vuodesta 2004 lähtien. Vuodesta 2006 alkaen velkojen takaisinperintäaste oli noin 50 prosenttia, mikä johtuu myös 50/50-säännöstä. Tilintarkastustuomioistuin kuitenkin korosti, että sääntö tuo mukanaan riskin siitä, että jäsenvaltiot hoitavat raportointi- ja mitätöinti-prosessin oman etunsa mukaisesti lähinnä siirtämällä velan toteamisajankohtaa lykätäkseen säännön soveltamista tai välttääkseen sen (ja samalla kansalliseen talousarvioon aiheutuvat menot).

²⁰ Erityiskertomus 03/2004 sääntöjenvastaisten maksujen takaisinperinnästä yhteisen maatalouspolitiikan yhteydessä, erityiskertomus 08/2011 yhteisen maatalouspolitiikan puitteissa aiheettomasti suoritettujen maksujen takaisinperinnästä.

²¹ Neuvoston asetus (EU) N:o 1290/2005, annettu 21 päivänä kesäkuuta 2005, 32 artiklan 5 kohta.

54 Tilintarkastustuomioistuin analysoi maataloustukirahaston ja maaseuturahaston takaisinperintäasteita koskevat tiedot:

- o Maataloustukirahaston osalta vuosina 2007–2022 havaittujen sääntöjenvastaisten menojen kokonaismäärä oli 2,4 miljardia euroa. Vuoden 2022 loppuun mennessä 52 prosenttia oli peritty takaisin ja loput 48 prosenttia oli joko mitätöity (yhdeksän prosenttia) tai maksu oli vielä avoimena (39 prosenttia)²². Tilintarkastustuomioistuin havaitsi takaisinperintä- ja mitätöintiasteissa jäsenvaltioiden välillä merkittäviä eroja, jotka esitetään *liitteessä V*. Takaisinperintäaste vaihteli 17-92 prosentin välillä ja mitätöintiaste 0-48 prosentin välillä.
- o AGRI-pääosasto ei esitä vuotuisessa toimintakertomuksessaan maaseuturahastoa koskevia takaisinperintäasteita. Tilintarkastustuomioistuin arvioi pääosastolta saamiensa lukujen perusteella, että keskimääräinen takaisinperintäaste vuosina 2015-2021 (jolta tiedot olivat saatavilla) oli 78 prosenttia.
- o Verrattaessa maataloustukirahaston ja maaseuturahaston takaisinperintäasteita samoilla kausilla (2015–2021) tilintarkastustuomioistuin panee merkille, että takaisinperintäaste on huomattavasti korkeampi maaseuturahastossa (78 prosenttia) maataloustukirahastoon (49 prosenttia) verrattuna. Jäsenvaltiot voivat käyttää maaseuturahaston takaisin perittyjä varoja uudelleen ja sitä yhteisrahoitetaan kansallisin varoin.
- o Maataloustukirahaston tapauksessa takaisinperintäasteet edunsaajien tasolla ovat yleensä alhaisempia kuin tilintarkastustuomioistuimen tarkastamien suoran ja välillisen hallinnon piiriin kuuluvien ohjelmien kohdalla (*liite IV*).

55 Tilintarkastustuomioistuin tutki myös, millaisia tuloksia AGRI-pääosasto oli saanut jäsenvaltioiden takaisinperintäjärjestelmiin varainhoitovuoden 2021 osalta kohdistamansa seurannan perusteella. AGRI ja todentamisviranomaiset havaitsivat puutteita sääntöjenvastaisten menojen kirjaamisessa ja takaisinperinnässä 18 maksajavirastossa 76:sta. Puutteet koskivat maksajavirastojen kohdalla ilmenneitä pitkiä viivästyksiä (yli 18 kuukautta) havaittujen sääntöjenvastaisten menojen kirjaamisessa ja todentamisviranomaisten raportoimia heikkouksia, jotka liittyivät esimerkiksi siihen, että varoja ei peritty takaisin edunsaajilta tai maksamattomiin velkoihin ei kohdistettu seurantaa.

²² Taulukko: AGRI-pääosaston vuotuinen toimintakertomus 2022 - liitteet, liite 7, kohta 5.4-2, s. 239.

56 Jos jäsenvaltiot eivät korjaa puutteita, jotka todentamisviranomaiset havaitsevat takaisinperintäjärjestelmissä, AGRI voi tehdä rahoitusoikaisuja tilien tarkastamisen ja hyväksymisen tai sääntöjenmukaisuuden tarkastusmenettelyjen yhteydessä. Kaudella 2010–2023 AGRI teki rahoitusoikaisuja yhteensä 513 miljoonan euron edestä. Seuranta, jota AGRI kohdisti varainhoitovuoden 2021 osalta raportoituihin takaisinperintätoimien puutteisiin, oli tarkastuksen aikaan edelleen kesken useimpien maksajavirastojen osalta. *Laatikossa 5* annetaan esimerkki seurantatoimenpiteestä.

Laatikko 5

AGRI-pääosaston tekemä rahoitusoikaisu, jota sovellettiin Kroatian maksajaviraston takaisinperintäjärjestelmässä havaittujen puutteiden seurauksena

Kroatian todentamisviranomainen havaitsi tapauksia, joissa maksajavirasto aloitti takaisinperinnän vasta asetuksessa säädetyn 18 kuukauden määräajan jälkeen. Tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyn yhteydessä AGRI pyysi Kroatiaa analysoimaan perusteellisesti kaikki velkatapaukset. Kroatian viranomaiset vahvistivat, että (maataloustukirahaston ja maaseuturahaston) takaisinperintäjärjestelmän puutteet olivat vaikuttaneet yhteensä 411 tapaukseen. Riskinalainen kokonaismäärä oli 0,8 miljoonaa euroa. AGRI teki tätä määrää vastaavan rahoitusoikaisun.

57 Takaisinperintään YMP:n uudella kaudella (2023–2027) sovellettaviin hallinnointivaatimuksiin ei sisällytetty 50/50-sääntöä tai muita vaihtoehtoisia kannustimia. Tilintarkastustuomioistuin katsoo, että ilman 50/50-sääntöä (jonka ansiosta EU:n talousarvioon maksettiin takaisin 234 miljoonaa euroa kaudella 2015-2022) tai vaihtoehtoisia kannustimia, joita on jo otettu käyttöön maaseudun kehittämisalalla (kohta [54](#), kolmas luetelmakohta) tai koheesioalalla (kohdat [58–63](#)), vaarana on, että maatalousalan takaisinperintäaste EU:n talousarvion tasolla heikkenee.

Komissio ei seuraa jäsenvaltioiden takaisinperintäjärjestelmiä koheesioalalla, koska sääntöjenvastaiset menot peruutetaan eivätkä ne vaikuta EU:n talousarvioon

58 Koheesioalan menojen valvonta- ja varmennuskehystä muutettiin ohjelmakaudella 2014–2020. Jäsenvaltioita veloitettiin toimittamaan komissiolle vuosittaiset varmennuspaketit, jotka pitävät sisällään varmennetut tilit. Komission on hyväksyttävä varmennuspaketit joka vuosi. Muutos edellytti, että jäsenvaltiot muuttivat sääntöjenvastaisten menojen seuranta- ja oikaisutapoja.

59 Jäsenvaltioiden hallintoviranomaisten on tehtävä tarkistuksia sekä ennen todennettujen menojen toimittamista komissiolle että sen jälkeen. Jos ne havaitsevat sääntöjenvastaisuuksia EU:n korvaamissa menoissa, joita ei ole vielä ilmoitettu komissiolle tilinpäätöksen yhteydessä, niiden on kirjattava sääntöjenvastaiset menot ja peruutettava ne suoraan tileistä. Mikäli sääntöjenvastaisuuksia havaitaan menoissa, jotka on jo ilmoitettu komissiolle, jäsenvaltioilla on mahdollisuus peruuttaa meno heti seuraavan maksupyynnön yhteydessä tai kirjata se tileihin avoinna olevaksi takaisinperintätapaukseksi ja peruuttaa se EU:n menoista takaisinperinnän jälkeen. Ohjelmakaudella 2021–2027 jälkimmäinen vaihtoehto ei ole enää käytettävissä, ja jäsenmaiden on peruutettava sääntöjenvastaiset menot²³.

60 Ennen kuin hallintoviranomaiset toimittavat varmennetut tilit komissiolle, ne poimivat edunsaajien maksupyynnöistä otoksia ja tarkistavat tilivuoden aikana komissiolle jo ilmoitettuja menoja. Hallintoviranomaisten tarkastustyöstä esitetään yhteenveto vuotuisessa tarkastuskertomuksessa. Kaikki havaitut sääntöjenvastaiset menot on kirjattava jäsenvaltion järjestelmään.

²³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 2021/1060, annettu 24 päivänä kesäkuuta 2021, 98 artiklan 3 kohta.

61 Koheesiopolitiikan oikeusperustan mukaan jäsenvaltioiden on oikaistava sääntöjenvastaiset menot ja perittävä takaisin edunsaajille aiheettomasti maksetut määrät korkoineen²⁴. Jäsenvaltioiden on toteutettava korjaavat toimenpiteet 12 kuukauden kuluessa sääntöjenvastaisten menojen havaitsemisesta. Takaisinperintä on aloitettava seuraavien 12 kuukauden kuluessa²⁵. Komissio on antanut kansallisille viranomaisille ohjeita, joiden avulla niitä autetaan perimään sääntöjenvastaisia menoja takaisin edunsaajilta. Ohjeissa todetaan, että peruutettujen sääntöjenvastaisten menojen takaisinperintä on jäsenvaltioiden vastuulla²⁶.

62 Jäsenvaltioiden todentamisviranomaiset ovat vastuussa tilien vahvistamisesta. Todentamisviranomaisten on myös raportoitava vuosittain komissiolle määrät, jotka on peruutettu, peritty takaisin, joiden takaisinperintä on käynnissä (vireillä olevat takaisinperinnät) tai joita ei pystytä perimään takaisin.

63 Komissio seuraa peruutusten täytäntöönpanoa osana vuotuisten varmennuspakettien asiakirjatarkastusta. EU:n talousarvio on koheesioalalla yleensä suojattu heti, kun jäsenvaltiot peruuttavat sääntöjenvastaiset määrät. Komissio ei seuraa, perivätkö jäsenvaltiot peruutetut sääntöjenvastaiset menot takaisin edunsaajilta. Sääntöjenvastaisten määrien takaisinperintä on keskeinen väline, jolla estetään edunsaajia toteuttamasta uusia sääntöjenvastaisuuksia. Samalla minimoidaan EU:n maineeseen kohdentuvat riskit, mikäli EU:n rahoittamien hankkeiden edunsaajat kokevat, että korjaavat toimenpiteet eivät ole vaikuttavia.

²⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1303/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, 122 artiklan 2 kohta.

²⁵ Komission delegoitu asetus (EU) 2016/568, annettu 29 päivänä tammikuuta 2016, 2 artiklan e ja f kohta.

²⁶ Ohjeita jäsenvaltioille peruutetuista, takaisin perityistä ja takaisin perittävistä määristä sekä määristä, joita ei saada perittyä takaisin, tarkistus 2018, s. 7

Komission julkaisemat tiedot sääntöjenvastaisista menoista eivät aina ole kattavia ja johdonmukaisia

64 Komissio julkaisee useita raportteja, jotka sisältävät tietoja sääntöjenvastaisista menoista ja niihin liittyvien määrien takaisinperimiseksi toteutetuista toimista (kohdat **15–18**). Tilintarkastustuomioistuin oletti, että raporteissa annettaisiin sidosryhmille kattavat ja johdonmukaiset tiedot EU:n varoissa havaituista sääntöjenvastaisista menoista. Oletuksena oli myös, että läpinäkyvän ja vankan valvonnan nimissä kerrottaisiin, kuinka säännönvastaisia menoja on seurattu ja oikaistu.

Sääntöjenvastaisista menoista ja korjaavista toimenpiteistä julkaistut tiedot eivät aina ole kattavia

65 Suoran ja välillisen hallinnon osalta julkaistut tiedot rajoittuvat ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin (tukikelvottomat menot, jotka on jätetty huomioimatta ilmoituksissa) ja korjaaviin toimenpiteisiin (takaisinperintämääräykset), jotka komissio oli toteuttanut vuoden aikana. Komission julkaisemissa asiakirjoissa ei anneta tietoja sääntöjenvastaisista menoista, joita se havaitsee vuoden aikana ja jotka kirjataan komission paikallisiin tarkastustietokantoihin. Komission tiedot ennaltaehkäisevistä ja korjaavista toimenpiteistä perustuvat täytäntöönpanovuoteen eivätkä ajankohtaan, jolloin sääntöjenvastaiset menot havaittiin. Kuten *kaaviosta 6* käy ilmi, toimiin liittyvissä viiveissä on vaihtelua pääosastojen välillä ja ero voi olla jopa kolme kuukautta. Näin ollen ei ole mahdollista saada kattavia lukuja vuoden aikana havaituista sääntöjenvastaisista menoista eikä määrittää, miten komissio on käsitellyt asiaa.

66 Yhteistyöhön perustuvan hallinnon osalta AGRI-pääosaston vuotuisessa toimintakertomuksessa tai hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessa ei esitetä tietoja YMP:n sääntöjenvastaisista menoista, joita on havaittu tarkastuksissa kuluneen vuoden aikana. Ne eivät myöskään sisällä tietoa havaittujen menojen seurauksena toteutetuista korjaavista toimenpiteistä. Komissio ei raportoi tilivuoden aikana kirjatusta koheesipolitiikan alan sääntöjenvastaisien menojen kokonaismäärästä. Se katsoo, että koska jäsenvaltiot peruuttavat sääntöjenvastaiset menot todennetuista tileistään, ne jätetään pois EU:n tileistä eikä niistä tarvitse ilmoittaa.

67 Koheesioalan pääosastojen vuotuisissa toimintakertomuksissa esitetään jäsenvaltioiden raportoimia tietoja rahoitusoikaisuista, joita tehtiin vuoden aikana tarkistusten, tarkastusten ja tutkimusten seurauksena. REGIO-pääosaston osalta tilivuoden 2020/2021 kokonaismäärä oli 557,6 miljoonaa euroa. EMPL-pääosaston osalta kokonaismäärä oli 67,9 miljoonaa euroa huhtikuussa 2022²⁷. Komissiolle EU:n yhteisrahoitusta varten ilmoitettujen menojen osalta havaittiin ja poistettiin sääntöjenvastaisia menoja, yhteensä 625,5 miljoonan euron arvosta. Komissio ei raportoi, kuinka suuri osuus näistä määristä on peritty takaisin edunsaajilta, koska asialla ei ole vaikutusta EU:n tileihin.

68 Yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin osalta PIF-kertomus on ainoa asiakirja, joka sisältää tietoja sääntöjenvastaisista menoista. Vuoden 2021 PIF-kertomuksessa²⁸ todettiin, että jäsenvaltiot raportoivat IMS-järjestelmän kautta maatalouden osalta petokseksi määritellyjä sääntöjenvastaisia menoja yhteensä 30 miljoonaa euroa ja muita sääntöjenvastaisia menoja 204 miljoonaa euroa. Koheesiopolitiikan osalta petokseksi määritellyjä sääntöjenvastaisia menoja oli 1 624 miljoonaa euroa ja muita sääntöjenvastaisia menoja 812,9 miljoonaa euroa. On syytä panna merkille, että PIF-kertomuksessa ilmoitetaan vain yksittäiset määrät, jotka ovat yli 10 000 euroa. Tilintarkastustuomioistuin havaitsi aiemmissa kertomuksissaan, että komissio ei ollut tarkastanut järjestelmällisesti jäsenvaltioiden ilmoittamien määrien luotettavuutta²⁹.

Takaisinperintöjä koskevat tiedot eivät aina ole johdonmukaisia

69 Tilintarkastustuomioistuin analysoi eri julkaisuissa esitettyjä lukuja, jotka koskivat neljän tässä tarkastuksessa tarkastetun pääosaston vuonna 2021 sääntöjenvastaisen menojen osalta suoran ja välillisen hallinnoinnin piirissä antamia takaisinperintämääräyksiä. *Taulukossa 2* esitetään yhteenveto julkaistuista tiedoista.

²⁷ REGIO-pääosaston vuotuinen toimintakertomus 2021, liite 7, s. 140 ja EMPL-pääosaston vuotuinen toimintakertomus 2021, liite 7, s. 115.

²⁸ 33rd Annual Report on the Protection of the EU's financial interests and the Fight against fraud, taulukko 4, s. 36.

²⁹ Erityiskertomus 06/2019, kohta 48, ja erityiskertomus 01/2019, kohdat 21-32.

Taulukko 2 – Vuonna 2021 annetuista perintämääräyksistä julkaistut tiedot

Luvut on poimittu vuonna 2021 annettujen perintämääräysten osalta julkaistuista asiakirjoista (miljoonaa euroa)								
Asiakirja	INTPA	NEAR	Naapurialueet ja muu maailma *	Ulkoiset toimet ja liittymistä valmisteleva tuki	CONNECT	RTD	Sisämarkkinat, innovointi ja digitaalitalous **	Tutkimus ja innovointi
Vuotuiset toimintakertomukset	8,4	15,4			3	3,5		
Vuotuinen hallinto- ja tuloksellisuuskertomus			21				19	
PIF-kertomus				5,39				5,81

* Sisältää tiedot ECHO-, FPI-, INTPA-, NEAR- ja TRADE-pääosastoista.

** Sisältää tiedot lähinnä CONNECT- ja RTD-pääosastoista sekä ERCEA- INEA-, ja REA-toimeenpanovirastoista.

Lähde: Pääosastojen vuotuiset toimintakertomukset vuodelta 2021, ja vuotuinen hallinnointi- ja tuloksellisuuskertomus sekä PIF-kertomus, jotka julkaistiin vuonna 2022.

70 Tilintarkastustuomioistuin pani merkille seuraavat epäjohtonmukaisuudet:

- o Kahden ulkoisten toimien alan pääosaston vuotuisissa toimintakertomuksissa esitetty 23,8 miljoonan euron määrä (INTPA 8,4 miljoonaa euroa ja NEAR 15,4 miljoonaa euroa)³⁰ ylittää vuotuisessa hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessa otsakkeen Naapurialueet ja muu maailma osalta (joka pitää sisällään myös pääosastot ECHO, FPI ja TRADE) esitetyn kokonaismäärän. Komissio selitti tilintarkastustuomioistuimelle, että vuotuisen hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksen tiedoissa oli konsolidoinnin yhteydessä tehtyjä mukautuksia, joita tarvittiin nykyiseen kirjanpitojärjestelmään liittyvien tiettyjen rajoitusten takia. Näitä mukautuksia ei ollut otettu huomioon vuoden 2021 toimintakertomuksissa. Komissio ratkaisi tämän lisäämällä mukautukset vuotuisiin toimintakertomuksiin manuaalisesti ja yhdenmukaistamalla tilivuoden 2022 osalta julkaistujen asiakirjojen esitystapaa.
- o PIF-kertomuksen luvut³¹ neljän pääosaston alojen osalta takaisinperintätoimien kokonaismäärästä ovat pienemmät kuin vuotuisessa hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessa ja vuotuisissa toimintakertomuksissa esitetyt luvut. Eroja ei voida selittää PIF-raportissa esitetyillä tiedoilla.

³⁰ INTPA-pääosaston vuotuinen toimintakertomus 2021, liite 3, taulukko 8, ja NEAR-pääosaston vuotuinen toimintakertomus 2021, liite 3, taulukko 8.

³¹ Statistical evaluation of irregularities reported for 2021, kohta 6.3.1, s. 159, taulukko DM4, jossa yhdistetään ulkoisten toimien ja liittymistä valmistelevan tuen määrät.

71 Tilintarkastustuomioistuin analysoi vuoden 2021 hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessa esitettyjä lukuja maatalouden (luonnonvarat ja ympäristö) osalta ja havaitsi, että jäsenvaltiot olivat toteuttaneet ehkäiseviä ja korjaavia toimenpiteitä yhteensä 794 miljoonalla eurolla vuonna 2021. Määrä sisältää 528 miljoonan euron edestä korjaavia toimenpiteitä, jotka toteutettiin kyseisen vuoden aikana ennen maksujen suorittamista edunsaajille. Tämä tieto on yhdenmukainen AGRI-pääosaston vuotuisen toimintakertomuksen kanssa³². Tarkastajat havaitsivat kuitenkin, että joitakin vuotuisessa hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessa julkaistuja lukuja ei voida täsmäyttää vuotuisen toimintakertomuksen lukujen kanssa käytettyjen tietojen ajoitukseen liittyvien erojen vuoksi³³:

- o Vuoden 2021 hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessa ilmoitettiin, että edunsaajiin vuonna 2021 ja sitä edeltävinä vuosina kohdistettujen tarkastusten tuloksena jäsenvaltiot käyttivät uudelleen 244 miljoonaa euroa sääntöjenvastaisia menoja. Lukua ei voida täsmäyttää AGRI-pääosaston vuotuisen toimintakertomuksen tietojen kanssa.
- o Komission toteuttamiin korjaaviin toimenpiteisiin kuuluvat rahoitusoikaisut, joiden määrä oli 191 miljoonaa euroa. Jäsenvaltiot määräävät oikaisut edunsaajille ja ne palautetaan EU:n talousarvioon³⁴. Palautus tehtiin EU:n talousarvioon vuonna 2021, mutta tarkastukset tehtiin ja palautuspyynnöt annettiin vuonna 2021 ja sitä edeltävinä vuosina. Komissio selvensi tilintarkastustuomioistuimelle, että määrä koostuu pääasiassa 112,7 miljoonasta eurosta maataloustukirahaston osalta, mikä vahvistetaan pääosaston vuotuisessa toimintakertomuksessa³⁵. Lisäksi mukana on 68,6 miljoonaa euroa maaseudun kehittämishankkeisiin, jotka on sisällytetty komission tilinpäätökseen ja joita ei mainita vuotuisessa toimintakertomuksessa.

³² Vuotuinen hallinto- ja tuloksellisuuskertomus 2021 - osa III, s. 32, ja AGRI-pääosaston vuotuinen toimintakertomus 2021, taulukko 2.1.1.3.1-6, s. 70.

³³ Vuotuinen toimintakertomus laaditaan jäsenvaltioiden vuotuisten varmennuspakettien tietojen perusteella, kun taas vuotuisessa hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessa käytetään komission kirjanpitojärjestelmän tietoja.

³⁴ Vuotuinen hallinto- ja tuloksellisuuskertomus 2021, osa III, s. 32

³⁵ AGRI-pääosaston vuotuinen toimintakertomus 2021 – liitteet, liite 7, s. 264, taulukko 5.2-2.

72 Vuotuisessa hallinto- ja tuloksellisuuskertomuksessa ilmoitetaan, että jäsenvaltiot toteuttivat koheesioalalla ennaltaehkäiseviä ja korjaavia toimenpiteitä 3 763 miljoonalla eurolla vuonna 2021³⁶. Luku sisältää kohdassa **67** mainitut rahoituseräykset. Tämä on EU:n osuus peruutuksista ja vähennyksistä, jotka jäsenvaltiot ovat tehneet komissiolle ilmoitetuista menoista. Luku ei vastaa koheesiopolitiikan pääosastojen vuoden 2021 vuotuisissa toimintakertomuksissa mainittuja lukuja (REGIO 3 204 miljoonaa euroa ja EMPL 838 miljoonaa euroa), koska niihin sisältyy kansallinen yhteisrahoitus³⁷. Asia korjattiin vuoden 2022 toimintakertomuksissa, joissa esitetään EU:n rahoitusosuus.

³⁶ Vuotuinen hallinto- ja tuloksellisuuskertomus 2021, osa III, kohta: Koheesio, palautumiskyky ja arvot, s. 32.

³⁷ REGIO-pääosasto vuotuinen toimintakertomus 2021 - liitteet, taulukko sivulla 140, ja EMPL-pääosaston vuotuinen toimintakertomus 2021 - liitteet, taulukko sivuilla 115 ja 116.

Johtopäätökset ja suositukset

73 Tilintarkastustuomioistuin toteaa, että komission järjestelmät, joilla hallinnoidaan ja seurataan EU:n varojen saajien sääntöjenvastaisia menoja, ovat osittain vaikuttavia. Komissio varmistaa, että sääntöjenvastaiset menot kirjataan tarkasti ja nopeasti, mutta niiden takaisinperiminen kestää liian kauan sekä suoran että välillisen hallinnoinnin puitteissa. Yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin osalta komission seuranta ei ehkä yksinään riitä varmistamaan jäsenvaltioiden takaisinperintäjärjestelmien vaikuttavaa toimintaa. Tämä käy ilmi maatalousalalla takaisinperimättä jääneiden sääntöjenvastaisuuksien merkittävästä osuudesta sekä siitä, että takaisinperintäaste ei ole parantunut vuoden 2006 jälkeen. Koheesioalalla sääntöjenvastaiset menot peruutetaan maksupyynnöistä ja EU:n talousarvio on näin suojattu. Komissio ei seuraa, peritäänkö kyseiset määrät myöhemmin takaisin edunsaajilta. Tulee myös ottaa huomioon, että komission toimittamat tiedot sääntöjenvastaisista menoista ja korjaavista toimenpiteistä ovat rajallisesti käyttökelpoisia, koska ne eivät aina ole kattavia ja johdonmukaisia.

74 Tarkastukset, joita tilintarkastustuomioistuin kohdisti suoraan ja välillisesti hallinnoituihin toimiin liittyvistä tarkastuksista ja tarkistuksista poimimaansa otokseen, osoittivat, että komissio kirjasi sääntöjenvastaiset menot oikein ja oikea-aikaisesti (kohdat **26–28**). Tilintarkastustuomioistuin havaitsi kuitenkin, että ulkoisten toimien kohdalla ilmenevien systeemisten sääntöjenvastaisien menojen taloudellista kokonaisvaikutusta ei kirjata komission hallinnointijärjestelmiin. Tämä johtuu siitä, että tarkastajien ei tarvitse kohdistaa lisätarkastuksia sääntöjenvastaisiin menoihin, jotka saattavat olla systeemisiä. Komissio ei myöskään varmista, etteivät systeemiset sääntöjenvastaiset menot vaikuta muihin saman täytäntöönpanevan organisaation avustuksiin (kohta **30**). Ilmoittamatta jätettyjen systeemisten sääntöjenvastaisien menojen riski on erityisen suuri YK:n virastojen kohdalla tarkastusten laajuuden rajallisuuden vuoksi (kohta **31**).

Suositus 1 – Tutkitaan ulkoisten toimien alalla ilmenevien systeemisten sääntöjenvastaisten menojen taloudellisia vaikutuksia

Komission tulisi varmistaa, että mahdollisesti systeemisten sääntöjenvastaisten menojen taloudellinen kokonaisvaikutus määritetään, kirjataan ja tarvittaessa korjataan tekemällä lisätarkastuksia niihin EU:n rahoittamiin toimiin, joita asia koskee.

Toteuttamisen tavoiteajankohta: kesäkuu 2026

75 Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että täytäntöönpanevan organisaation EU:n rahoituksen avulla toteuttamista toimista komission takaisinperintämääräysten antamiseen kului yleensä 14–23 kuukautta. Ulkoisten toimien alaan liittyviin kuulemismenettelyihin kuluva aika on yleensä 5–9 kuukautta pidempi kuin sisäisten politiikkojen kohdalla. Tilintarkastustuomioistuin ottaa huomioon näiden kahden hallinnointitavan väliset luontaiset erot, mutta katsoo silti, että yhteisen tarkastuksen tutkimusalalla toteuttama seuranta ja valvonta auttavat lyhentämään sääntöjenvastaisten menojen havaitsemiseen ja korjaamiseen tarvittavaa aikaa (kohdat [33–37](#)).

76 Lisäksi tarkastajat havaitsivat, että komission yksiköillä kestää yleensä vielä 5–8 kuukautta lisää ennen kuin velkojen pakkoperintä aloitetaan (kohdat [38–43](#)). Viivästykset sääntöjenvastaisten menojen takaisinperinnässä vähentävät komission mahdollisuuksia saada perittyä takaisin kaikki erääntyneet velat erityisesti silloin, kun täytäntöönpanevat organisaatiot eivät kykene tai halua maksaa velkojaan takaisin (kohdat [48](#) ja [49](#)). Budjettipääosasto on viime aikoina yrittänyt puuttua komission takaisinperintäprosesseihin liittyviin viivästyksiin (kohdat [44–46](#)). Budjettipääosaston toimet saattavat mahdollistaa, että pakkoperinnän täytäntöönpanon viivästyksiin tulee muutos. Pakkoperintä pannaan täytäntöön, mikäli velallinen ei maksa EU:n varoja takaisin komission lähettämästä lopullisesta tai virallisesta ilmoituksesta huolimatta.

Suositus 2 – Parannetaan ulkoisten toimien alaan liittyvän tarkastustyön suunnittelua, jotta sääntöjenvastaisten menojen toteamiseen kuluva aika lyhenee

Jotta voidaan lyhentää aikaa, joka kuluu ulkoisten toimien alalla EU:n rahoittamien toimien loppuun saattamisen ja sääntöjenvastaisten menojen toteamisen välillä, komission tulisi

- a) arvioida uudelleen tarkastusten suunnittelumenetelmät, jotta jälkitarkastukset suoritettaisiin heti kun se vastaanottaa vaatimustenmukaiset rahoituskertomukset
- b) käyttää seurantamenettelyjä ja -välineitä, jotka mahdollistavat tarkastusprosessin tiiviimmän seurannan kuulemismenettelyjen keston lyhentämiseksi.

Toteuttamisen tavoiteajankohta: vuoden 2025 loppuun mennessä

77 Yhteistyöhön perustuvassa hallinnoinnissa jäsenvaltioilla on ensisijainen vastuu sääntöjenvastaisten menojen kirjaamisesta ja takaisinperinnästä. Maatalouden alalla komissio seuraa jäsenmaiden takaisinperintäjärjestelmiä. Vuoden 2022 loppuun mennessä 48 prosenttia suoriin tukiin ja markkinatoimenpiteisiin liittyvistä 2,4 miljardin euron arvoisista takaisinperinnöistä, jotka maksajavirastot olivat käynnistäneet vuodesta 2007 alkaen ja joita ei ollut peruttu, olivat perintäkelvottomia tai edelleen suorittamatta. Lisäksi maataloustukirahaston tapauksessa takaisinperintäasteet edunsaajien tasolla ovat yleensä alhaisempia kuin suoran ja välillisen hallinnoinnin kohdalla. Kauden 2023–2027 yhteisessä maatalouspolitiikassa ei enää sovelleta 50/50-sääntöä, jonka tarkoituksena oli kannustaa maksajavirastoja perimään velat oikea-aikaisesti. On olemassa riski, että maatalouden takaisinperintäaste heikkenee, mikäli takaisinperintään ei kannusteta (kohdat [51–57](#)).

Suositus 3 – Arvioidaan tarvetta lisäkannustimiin, joiden avulla jäsenvaltiot voivat parantaa maatalousalan sääntöjenvastaisten menojen takaisinperintäastetta

Jotta voidaan varmistaa, että jäsenvaltiot perivät YMP:n alan sääntöjenvastaiset menot takaisin oikea-aikaisesti ja parantavat takaisinperintäastetta, komission tulisi arvioida tarvetta ottaa käyttöön lisäkannustimia seuraavalla ohjelmakaudella.

Toteuttamisen tavoiteajankohta: vuoden 2025 loppuun mennessä

78 Koheesion alalla jäsenvaltiot korjaavat sääntöjenvastaiset menot heti kun ne havaitaan kuittaamalla ne peruutetuiksi todennetuista menoista. Näin EU:n talousarvio on välittömästi suojattu sääntöjenvastaisten menojen havaitsemisen ja peruuttamisen jälkeen. Komissio ei seuraa, perivätkö jäsenvaltiot peruutettuja sääntöjenvastaisia menoja takaisin edunsaajilta. Sääntöjenvastaisten määrien takaisinperintä on keskeinen väline, jolla estetään edunsaajia toteuttamasta uusia sääntöjenvastaisuuksia. Samalla minimoidaan EU:n maineeseen kohdistuvat riskit (kohdat [59–63](#)).

79 Tilintarkastustuomioistuin havaitsi, että komission julkaisemat tiedot sääntöjenvastaisista menoista, takaisinperinnästä ja muista korjaavista toimenpiteistä eivät aina ole kattavia ja johdonmukaisia. Mikään komission julkaisemista asiakirjoista ei anna kattavaa kokonaiskuvaa todetuista sääntöjenvastaisista menoista sekä niihin liittyvistä toteutetuista korjaavista toimenpiteistä (kohdat [65–72](#)).

Suositus 4 – Annetaan kattavat tiedot todetuista sääntöjenvastaisista menoista ja toteutetuista korjaavista toimenpiteistä

Komission tulisi antaa vuotuisissa toimintakertomuksissaan tietoja

- a) vuoden aikana todetuista sääntöjenvastaisista menoista ja toteutetuista korjaavista toimenpiteistä
- b) edellisten vuosien aikana todetuista sääntöjenvastaisista menoista, joiden osalta korjaavia toimenpiteitä ei ollut saatu päätökseen edellisen vuoden lopussa, sekä kuluvana raportointivuonna toteutetuista korjaavista toimenpiteistä.

Toteuttamisen tavoiteajankohta: kesäkuu 2026

Tilintarkastustuomioistuimen V jaosto on tilintarkastustuomioistuimen jäsenen Jan Gregorin johdolla hyväksynyt tämän kertomuksen Luxemburgissa 22. maaliskuuta 2024 pitämässään kokouksessa.

Tilintarkastustuomioistuimen puolesta

Tony Murphy
presidentti

Liitteet

Liite I – Tarkastukseen valittujen EU-ohjelmien järjestelmät, joilla sääntöjenvastaisia menoja havaitaan, kirjataan, raportoidaan ja korjataan

Luonnonvarat (maatalous)

Maksajavirastot kohdistavat kaikkiin edunsaajiin sekä hallinnollisia että paikan päällä suoritettavia tarkistuksia. Ne lähettävät tilastot AGRI-pääosastolle vuosittain 15. heinäkuuta mennessä. Paikan päällä suoritettavien tarkastusten kattavuusaste vaihtelee toimenpidekohtaisesti, mutta on yleensä viisi prosenttia.

Todentamisviranomaiset tarkastavat ja varmentavat maksajavirastojen vuotuiset tilit, sisäisen valvonnan toimenpiteet, takaisinperintäjärjestelmät sekä EU:n korvaamien menojen laillisuuden ja sääntöjenmukaisuuden. Lisäksi ne suorittavat uudelleen osan kunkin maksajaviraston paikan päällä suorittamista tarkistuksista. Maksajavirastot toimittavat vuotuisen tilinpäätöksensä ja todentamiskertomuksensa AGRille joka vuosi viimeistään 15. helmikuuta tilien tarkastamista ja hyväksymistä varten.

Sääntöjenvastaisuuden tai laiminlyönnin yhteydessä jäsenvaltioiden on pyydettävä aiheettomasti suoritettavat maksut takaisin edunsaajalta (ja sovellettava tarvittaessa maksuseuraamuksia) 18 kuukauden kuluessa tarkastuskertomuksen hyväksymisestä tai vastaanottamisesta³⁸. Kun perintäpyyntö on annettu, maksajavirastojen tulisi kirjata saatavana olevat määrät velallisuusluetteloonsa ja seurattava velan perintää vuoden sisällä viimeisestä tapahtumasta tai toimenpiteestä, joka on kansallisen menettelyn mukaan relevanttivuoden³⁹.

³⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1306/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, 54 artiklan 1 kohta.

³⁹ AGRI-pääosaston ohjeistus *Key and ancillary controls concerning irregularities and debts management and control systems in relation to conformity clearance procedures launched as from 1.1.2015*, osa II.

Jäsenvaltiot voivat käyttää uudelleen tuet, jotka ne ovat perineet takaisin maaseudun kehittämisohjelmien yhteydessä, mutta niiden tulee palauttaa kaikki suoriin tukiin ja markkinatoimenpiteisiin liittyvät takaisinperityt varat EU:n talousarvioon käyttötarkoitukseen sidottuina tuloina. Palautetuista varoista vähennetään 20 prosentin hallinnointimaksu (täydentävien ehtojen järjestelmän osalta hallinnointimaksun osuus on 25 prosenttia). Korvaus edellyttää, että takaisinperintä (sekä mahdolliset maksuseuraamukset ja korot) vähennetään seuraavassa kuukausittaisessa korvauspyynnössä.

Suorien tukien tapauksessa maksajavirastot voivat suorittaa takaisinperinnän kuittaamalla velan samalle edunsaajalle suoritettavista myöhemmistä maksuista. Ne eivät kuitenkaan voi tehdä näin, jos perintä liittyy EU:n markkinatoimenpiteisiin (maataloustukirahasto) ja jos maaseudun kehittämistoimet on saatu päätökseen eikä edunsaajille enää suoriteta uusia maksuja.

Jos maksajavirasto mitätöi velan yritettyään takaisinperintää kaikin keinoin, se voi veloittaa velan EU:n talousarviosta seuraavassa menoilmoituksessa. Jos ilmoitusta ei tehdä, kansallinen talousarvio kantaa tappion. Vuoteen 2022 saakka maksajavirastot sovelsivat 50/50-sääntöä, mikäli ne eivät pystyneet perimään velkaa takaisin neljän vuoden kuluessa (jos perintä vaati oikeudellisia toimenpiteitä, perintäaikaa oli kahdeksan vuotta). Tämä tarkoitti, että kustannukset jaettiin tasan EU:n ja kansallisten talousarvioiden kesken. Tätä sääntöä sovellettaessa maksajavirastojen oli jatkettava takaisinperintää tai muuten ne joutuivat vastaamaan tappiosta kokonaisuudessa. Tulokset kirjattiin seuraavaan tilinpäätökseen.

AGRI-pääosasto tekee rajallisia paikalla suoritettavia tarkastuksia vuotuisten tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettelyjensä sekä monivuotisten sääntöjenmukaisuuden tarkastustensa yhteydessä. Tilien tarkastamis- ja hyväksymismenettely kattaa maksajavirastojen tilien kattavuuden, oikeellisuuden ja todenperäisyyden, kun taas sääntöjenmukaisuustarkastusten tarkoituksena on sulkea pois sääntöjenvastaiset menot. Vuonna 2022 tehtiin 92 sääntöjenmukaisuustarkastusta. Jos komissio havaitsee sääntöjenvastaisia menoja, maksajavirastojen on pyydettävä varoja takaisin lopullisilta edunsaajilta ja palautettava takaisin perityt määrät EU:n talousarvioon⁴⁰.

⁴⁰ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1306/2013, annettu 17 päivänä joulukuuta 2013, 43 artikla.

Koheesio

Hallintoviranomaiset kohdistavat hallinnollisia tarkastuksia kaikkiin maksupyyntöihin ja paikalla suoritettavia tarkastuksia edunsaajien maksupyynnöistä poimituihin otoksiin. Hallintoviranomaisten havaitsemat tukikelvottomat määrät vähennetään edunsaajille maksettavina olevista määristä. Jos edunsaajille maksettavat määrät ovat riittämättömiä, pyydetään takaisinperintää. Komissio ei vaadi hallintoviranomaisia toimittamaan tietoja tukikelvottomista määristä.

Jos hallintoviranomaiset havaitsevat sääntöjenvastaisia menoja, jotka on jo ilmoitettu komissiolle, ne vähentävät sääntöjenvastaisen määrän. Näin tehdään, koska sääntöjenvastaisia määriä ei yhteisrahoiteta eikä niitä siksi pidä sisällyttää komissiolle ilmoitettaviin menoihin. Hallintoviranomaiset voivat mukauttaa komissiolle ilmoitettuja tukikelpoisia menoja kahdella tavalla:

- Ne voivat kuitata tukikelvottomat määrät tukikelpoisten menojen peruutuksina. Tässä tapauksessa EU:n rahoitus voidaan käyttää uudelleen saamaan toimenpideohjelmaan, josta se on peruttu.
- Ne voivat jättää sääntöjenvastaiset menot toimenpideohjelmiin siihen asti, kunnes varat on peritty takaisin edunsaajilta. Tämä vaihtoehto tuo kassavirtaedun, mutta hallintoviranomaisille jää vähemmän aikaa käyttää takaisinperityt varat uudelleen. Vain viisi jäsenvaltiota käytti tätä vaihtoehtoa ohjelmakaudella 2014–2020 eikä sitä ole enää käytössä nykyisellä kaudella.

Todentamisviranomaiset ovat vastuussa komissiolle toimitetun lopullisen tilinpäätöksen varmentamisesta. Ne konsolidoivat hallintoviranomaisten toimittamat ”korjatut” luvut ja tekevät tileihin muita mahdollisia tarvittavia oikaisuja tarkastusviranomaisten, komission tai Euroopan tilintarkastustuomioistuimen tarkastusten perusteella. Lisäksi todentamisviranomaiset tekevät omia tarkastuksiaan, jotka voivat johtaa siihen, että menoja pidetään suuririskisinä ja että ne luokitellaan ”jatkuvan arvioinnin” alaisiksi. Vaikka tällaiset menot ovat osa kirjanpitoa, ne tulee ilmoittaa erikseen eikä komissio ota niitä huomioon yhteisrahoituksessa. Lisätarkastusten jälkeen nämä määrät voidaan ottaa osittain tai kokonaan käyttöön uudelleen myöhemmissä maksupyynnöissä.

Ennen kuin hallintoviranomaiset toimittavat vuotuisen tilinpäätöksen komissiolle, tarkastusviranomaiset poimivat otoksen edunsaajien maksupyyntöjen tarkastusta varten. Otos poimitaan menoista, jotka sisältyvät hallintoviranomaisten komissiolle tilivuoden aikana toimittamiin maksupyyntöihin. Tarkastustyöstä esitetään yhteenveto vuotuisessa tarkastuskertomuksessa. Tarkastuksissa havaitut sääntöjenvastaiset menot korjataan kirjanpidossa. Jos tuloksena on, että kokonaisvirhetaso on yli kaksi prosenttia, tarkastusviranomaisten on tehtävä ylimääräisiä ekstrapoloituja rahoitusoikaisuja, jotta jäännösriski jää alle kahden prosentin olennaisuusrajan.

Jäsenvaltioiden komissiolle toimittama vuotuinen varmennuspaketti sisältää ohjelmakaudeksi hyväksytyjen toimenpideohjelmien tilit, tarkastusviranomaisten vuotuiset tarkastuskertomukset, tarkastuslausunnot, vuotuiset yhteenvedot ja hallintoviranomaisten lausumat. Komissio kohdistaa toimitettuihin tietoihin asiakirjatarkastuksia.

Komissio tekee myös kansallisia viranomaisia koskevia tarkastuksia, joiden kohteet valitaan riskianalyyseihin avulla. Tarkastusten tavoitteet vaihtelevat ja voivat liittyä esimerkiksi sääntöjenmukaisuuteen, tiedonhankintaan, temaattiseen tutkimukseen, järjestelmiin tai tulosindikaattorien luotettavuuteen. Tarkastusten yhteydessä saatetaan lisäksi toteuttaa uudelleen jäsenvaltioiden suorittamia tarkastuksia. Tällaiset tarkastukset johtavat useimmiten rahoitusoikaisuihin, joiden seurauksena kansalliset viranomaiset käyttävät varat uudelleen ohjelmiinsa. Jäsenvaltiot ovat vastuussa korjaavien toimenpiteiden kohdistamisesta edunsaajiin havaittujen sääntöjenvastaisten menojen osalta.

Sisäiset ja ulkoiset politiikat

Komissio palkkaa yleensä ulkopuolisia yksityisiä tarkastusyhtiöitä, jotka tarkistavat täytäntöönpanevien organisaatioiden ilmoittamien menojen tukikelpoisuuden hankkeiden ja sopimusten osalta, joita komissio hallinnoi suoraan tai välillisesti. Nämä tarkastukset voidaan tehdä osana vuotuisia tarkastussuunnitelmia, jolloin hankkeet valitaan riskianalyyseihin perusteella. Vaihtoehtoisesti tarkastukset voivat olla osa jäännösvirhetason mittaamista, jolloin hankkeet valitaan satunnaisesti. Joidenkin sopimusten osalta täytäntöönpaneva organisaatio saattaa joutua palkkaamaan ulkopuolisia tarkastusyhtiöitä, jotka tarkastavat komissiolle toimitettavat tilinpäätökset.

Tutkimusalan pääosastot ovat perustaneet yhteisen tarkastuksen (CAS), jonka tehtävänä on palkata ulkopuolisia tarkastusyhtiöitä puitesopimuksen perusteella tai suorittaa tarkastuksia oman henkilöstönsä toimesta. Mikäli tarkastukset suorittaa ulkopuolinen tarkastaja, CAS:n edustaja valvoo niitä tiiviisti. CAS ja ulkopuoliset tarkastajat keskustelevat havainnoista tarkastuskohteiden kanssa kuulemismenettelyn aikana ennen kuin ulkopuoliset tarkastajat laativat lopullisen tarkastuskertomuksen. CAS kirjaa sääntöjenvastaisten menojen kokonaisvaikutuksen AUDEX-hallinnointitietokantaan, joka siirtää tiedot automaattisesti avustusten hallinnointitietokantaan SyGMAan. Tulojen ja menojen hyväksyjät voivat suorittaa uuden lyhyen kuulemismenettelyn ja lähettää tarkastuskertomukset täytäntöönpaneville organisaatioille ennen kuin ne ryhtyvät korjaaviin toimenpiteisiin ilmoitettujen sääntöjenvastaisten menojen osalta.

Ulkoisten toimien alan pääosastoilla on myös puitesopimus ulkopuolisten tarkastusyhtiöiden palkkaamisesta. Tarkastustehtävien vastuuhenkilöt tekevät yhteistyötä tulojen ja menojen hyväksyjien kanssa tarkastajien palkkaamisen osalta. He myös koordinoivat tarkastustyötä ja hyväksyvät tarkastuskertomusten luonnokset ennen niiden lopullista toimittamista. Tulojen ja menojen hyväksyjät lähettävät lopulliset tarkastuskertomukset täytäntöönpaneville organisaatioille, jotka voivat kommentoida havaittuja sääntöjenvastaisia menoja ja toimittaa lisää todentavaa aineistoa. Kuulemismenettelyn päätteeksi tulojen ja menojen hyväksyjät päättävät mahdollisista korjaavista toimenpiteistä vahvistettuihin sääntöjenvastaisiin menoihin liittyen.

Ulkoisten toimien alalla komissio hallinnoi joitakin menoja välillisesti täytäntöönpanosta vastaavien kumppanien kanssa. Tällaisia kumppaneita ovat esimerkiksi kansainväliset järjestöt sekä julkisoikeudelliset elimet, joilla on jäsenvaltioiden taloudellinen takaus. Komissio käyttää niiden hallinnointijärjestelmiä havaitakseen ja periäkseen takaisin edunsaajien sääntöjenvastaiset menot. Komissio on ottanut käyttöön ns. pilariarvointimenetelmän⁴¹ varmistukseksi, että täytäntöönpanosta vastaavat kumppanit suojaavat EU:n taloudellisia etuja samantasoisesti kuin komissio tekee suoran hallinnoinnin osalta.

⁴¹ Sisäistä valvontaa koskeva pilari 1 kattaa myös virheiden, petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemisen, havaitsemisen ja korjaamisen.

Komissio ja Yhdistyneet kansakunnat ovat sopineet yhteistyöstä rahoituksesta ja hallinnosta tehdyssä puitesopimuksessa. Yhteisymmärrysasiakirja, joka koskee menojen tarkistamisen tehtävämääritystä, rajoittaa otoksia, jotka tarkistajat voivat poimia tarkastaakseen YK:n järjestön EU:n varoilla hallinnoiman toimen tukikelpoisuuden⁴². Otos voi kattaa enintään 40 tapahtumaa viraston ensisijaisesta tapahtumaluettelosta ja 20 prosenttia ilmoitetuista menoista. Jos luettelo sisältää täytäntöönpanosta vastaavien kumppanien kanssa toteutettavia tapahtumia, jotka edellyttävät myös alemman tason otantaa, enintään viiden otokseen poimitun tapahtuman osalta voidaan valita 20 lisätapahtumaa. Menojen tarkistajat eivät myöskään saa säilyttää jäljennöksiä tarkastamistaan todentavista asiakirjoista.

Komission tulojen ja menojen hyväksyjät korjaavat sääntöjenvastaisia menoja takaisinperinnöillä tai vähentämällä ne myöhemmin suoritettavina olevista maksuista. Komissio käsittelee takaisin perittyjä varoja käyttötarkoitukseensa sidottuina tuloina.

Tulojen ja menojen hyväksyjät laativat saatavina olevia määriä koskevat ennusteet, vahvistavat perittävät saamiset, kirjaavat ne ABAC-järjestelmään sekä antavat perintämääräyksiä ja veloitusilmoituksia. Komission tilinpitäjä tutkii perintämääräykset varmistaakseen, että kaikki tarvittavat vaatimukset täyttyvät ja että kaikki tarvittavat toimenpiteet on toteutettu vaikuttavan perintämenettelyn varmistamiseksi ennen kuin hyväksymisprosessi viedään loppuun ABAC-järjestelmässä.

Jos velallinen ei ole suorittanut maksua veloitusilmoituksessa vahvistettuun määräaikaan mennessä, perintämääräys annetaan budjettipääosaston perintätiimille. Jos velallinen ei maksa velkaa senkään jälkeen, kun hänelle on lähetetty muistutus ja maksukehoitus eikä maksua voida kuitata joko mitätöinnin tai pankkitakauksen avulla, tilinpitäjä kehottaa tulojen ja menojen hyväksyjää ryhtymään pakkoperinnän täytäntöönpanoon. Tulojen ja menojen hyväksyjä pyytää pakkoperinnän täytäntöönpanoa komission oikeudelliselta yksiköltä. Pyyntöissä tulee olla mukana asiaan liittyvä todentava aineisto. Menettely voidaan kohdistaa velallisen omaisuuteen: joko komission päätöksellä (SEUT-sopimuksen 299 artikla) tai oikeudenkäyntimenettelyllä.

⁴² *Common Understanding on the use of Terms of Reference for Expenditure Verification for Operations implemented by UN Organisations that are among the Signatory Parties of the EU-UN-FAFA*, maaliskuu 2020.

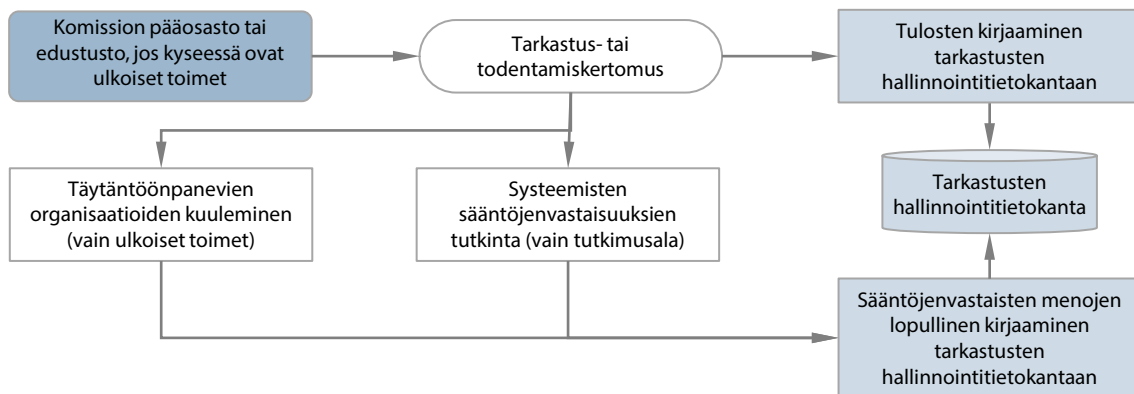
Tulojen ja menojen hyväksyjä voi luopua velkojen perinnästä seuraavissa tapauksissa⁴³:

- a) arvio perintäkuluista on suurempi kuin perittävä saaminen ja perinnästä luopuminen ei vahingoittaisi EU:n julkisuuskuva
- b) saamista ei voida periä, koska se on vanhentunut, veloitusilmoituksen lähettäminen on viivästynyt tai velallinen on maksukyvytön
- c) periminen on vastoin suhteellisuusperiaatetta.

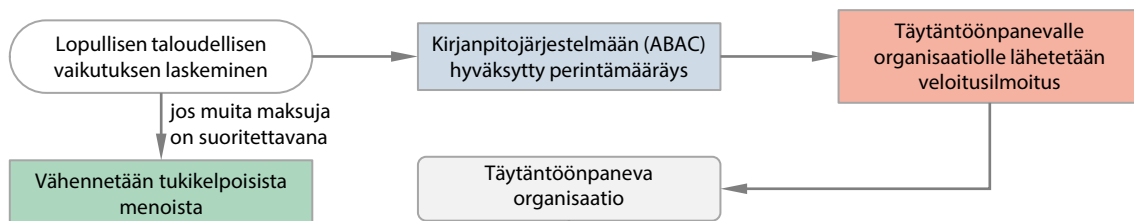
⁴³ Varainhoitoasetus, 101 artiklan 2 kohta;

Liite II – Komission järjestelmät, joilla sääntöjenvastaisia menoja havaitaan ja korjataan suoran ja välillisen hallinnoinnin puitteissa

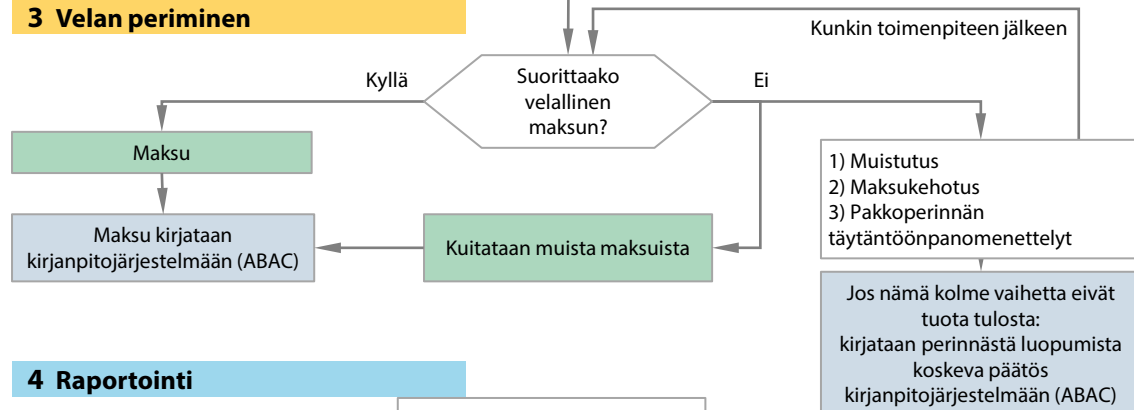
1 Sääntöjenvastaisten menojen määrittäminen

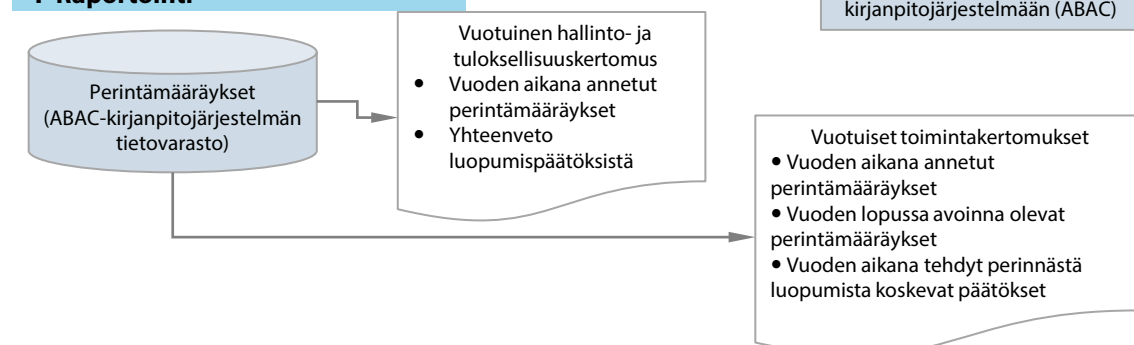
2 Sääntöjenvastaisten menojen korjaaminen

3 Velan periminen

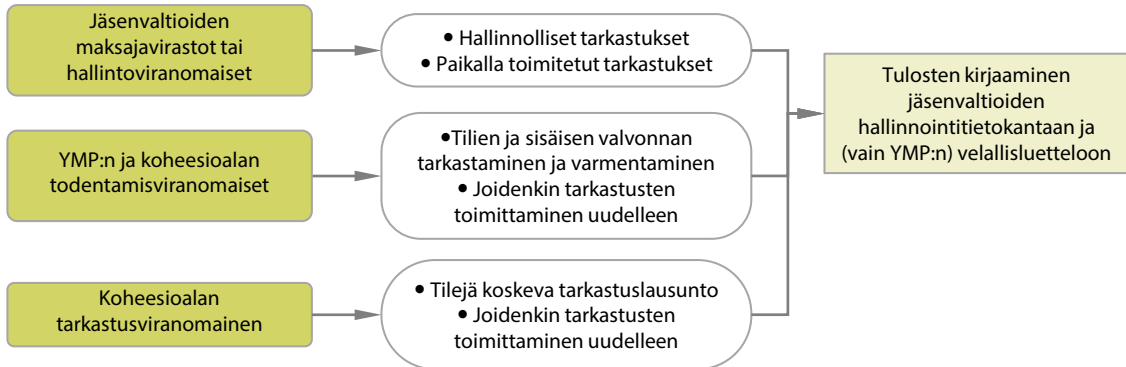
4 Raportointi

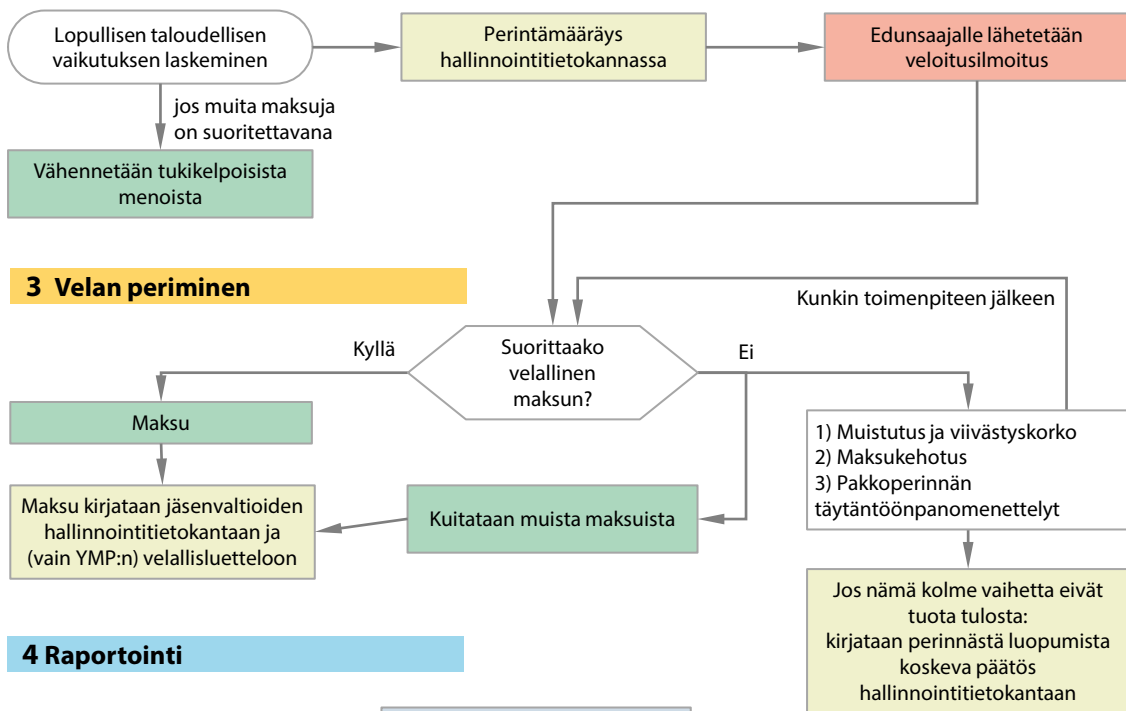
Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Liite III – Jäsenvaltioiden järjestelmät, joilla sääntöjenvastaisia menoja havaitaan ja korjataan yhteistyöhön perustuvan hallinnoinnin puitteissa

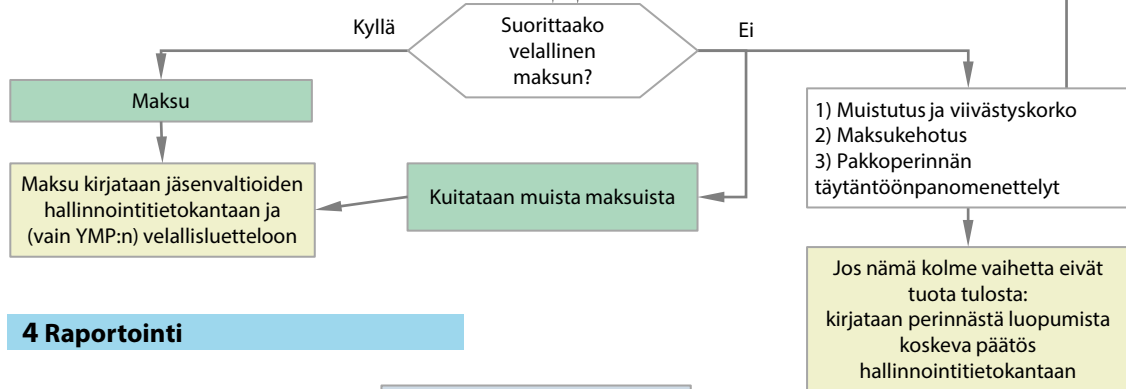
1 Sääntöjenvastaisten menojen havaitseminen

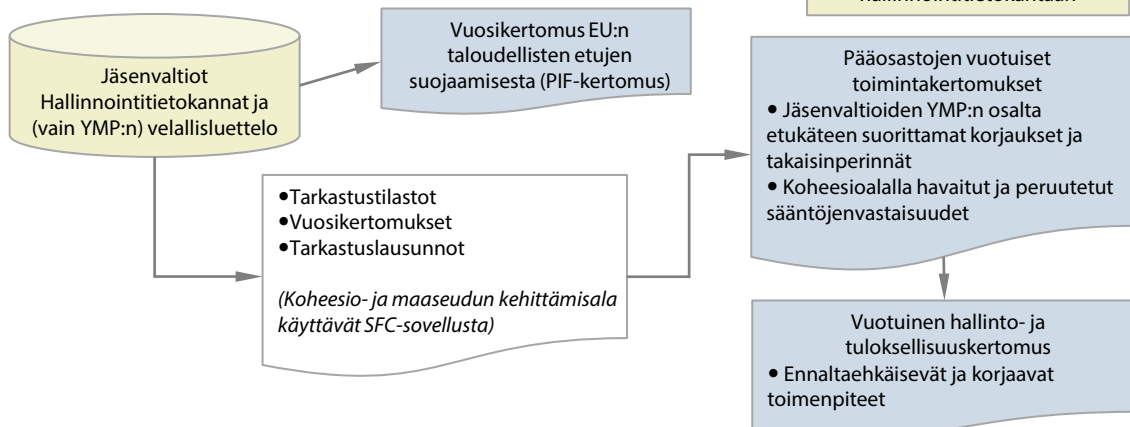
2 Sääntöjenvastaisten menojen korjaaminen

3 Velan periminen

4 Raportointi

Lähde: Euroopan tilintarkastustuomioistuin.

Liite IV – Sääntöjenvastaisten menojen takaisinperintäaste tarkastukseen valituissa komission pääosastoissa

AGRI (vain maataloustukirahasto)		Takaisinperintäaste vuoden lopussa								
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Perintämääräyksen antamisvuosi	2014	14 %	28 %	32 %	33 %	34 %	38 %	39 %	39 %	47 %
	2015		45 %	61 %	64 %	67 %	72 %	73 %	77 %	81 %
	2016			39 %	38 %	41 %	45 %	46 %	47 %	48 %
	2017				21 %	32 %	35 %	36 %	38 %	40 %
	2018					50 %	60 %	66 %	69 %	70 %
	2019						26 %	35 %	38 %	43 %
	2020							37 %	49 %	54 %
	2021								27 %	56 %
	2022									39 %

RTD		Takaisinperintäaste vuoden lopussa								
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Perintämääräyksen antamisvuosi	2014	54 %	88 %	91 %	92 %	93 %	93 %	93 %	93 %	93 %
	2015		65 %	87 %	93 %	93 %	93 %	93 %	93 %	94 %
	2016			71 %	96 %	97 %	97 %	97 %	98 %	98 %
	2017				50 %	78 %	80 %	80 %	80 %	80 %
	2018					79 %	96 %	96 %	96 %	96 %
	2019						70 %	91 %	93 %	96 %
	2020							77 %	81 %	82 %
	2021								49 %	51 %
	2022									79 %

CNECT		Takaisinperintäaste vuoden lopussa								
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Perintämääräyksen antamisvuosi	2014	44 %	72 %	76 %	78 %	78 %	78 %	78 %	78 %	78 %
	2015		64 %	86 %	86 %	88 %	88 %	88 %	88 %	88 %
	2016			41 %	58 %	68 %	68 %	68 %	68 %	68 %
	2017				58 %	67 %	91 %	91 %	91 %	92 %
	2018					65 %	86 %	87 %	87 %	87 %
	2019						79 %	83 %	83 %	83 %
	2020							72 %	82 %	82 %
	2021								38 %	49 %
	2022									72 %

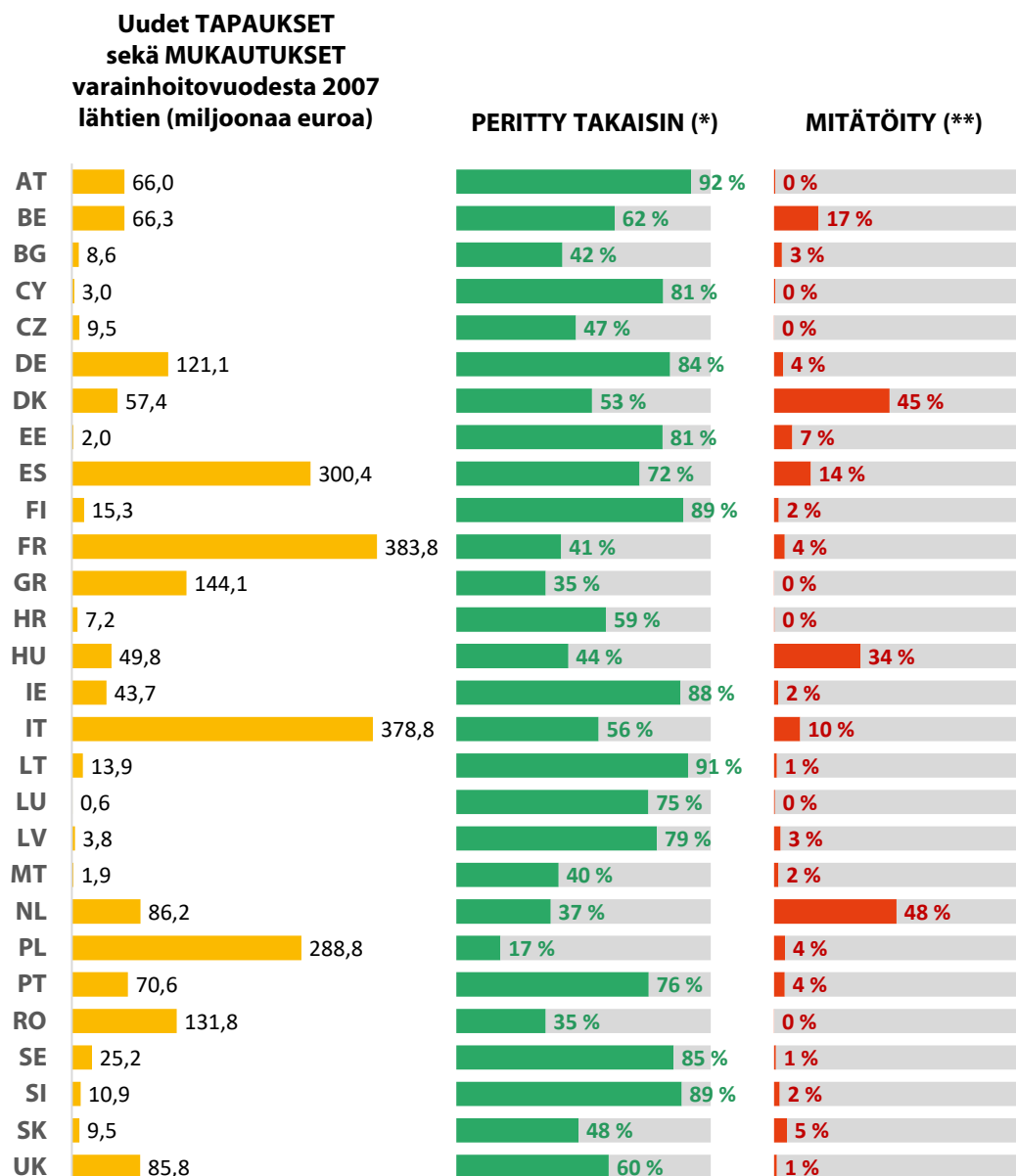
NEAR		Takaisinperintäaste vuoden lopussa								
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Perintämääräyksen antamisvuosi	2014	52 %	79 %	96 %	96 %	96 %	96 %	96 %	97 %	97 %
	2015		65 %	74 %	75 %	78 %	78 %	78 %	78 %	78 %
	2016			70 %	84 %	84 %	85 %	85 %	85 %	87 %
	2017				78 %	83 %	84 %	84 %	84 %	84 %
	2018					68 %	75 %	75 %	75 %	75 %
	2019						61 %	68 %	74 %	74 %
	2020							39 %	61 %	66 %
	2021								82 %	96 %
	2022									59 %

INTPA		Takaisinperintäaste vuoden lopussa								
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Perintämääräyksen antamisvuosi	2014	36 %	50 %	54 %	58 %	59 %	59 %	59 %	61 %	61 %
	2015		61 %	84 %	84 %	84 %	86 %	86 %	86 %	87 %
	2016			53 %	68 %	71 %	71 %	71 %	74 %	74 %
	2017				73 %	86 %	89 %	89 %	89 %	91 %
	2018					42 %	50 %	59 %	59 %	59 %
	2019						65 %	83 %	84 %	93 %
	2020							54 %	71 %	76 %
	2021								57 %	81 %
	2022									60 %

Huom.: Takaisinperintäasteissa ei oteta huomioon määriä, jotka kuitataan edunsaajalle myöhemmin saman ilmoitusvuoden aikana maataloustukirahaston tai suoraan tai välillisesti hallinnoidun hankkeen osalta suoritettavana olevista maksuista.

Lähde: Taulukko: Maataloustukirahasto, [Vuotuinen toimintakertomus 2022 - Maatalous ja maaseudun kehittäminen - liitteet](#), liite 7, kohta 5.4-1, s. 238 ja Euroopan tilintarkastustuomioistuin ABAC-kirjanpitojärjestelmän tietojen perusteella.

Liite V – Maataloustukirahaston varojen takaisinperintä edunsaajilta vuodesta 2007 lähtien havaittujen tapausten osalta

(*) TAKAISINPERINTÄASTE = PERINNÄT / (TAPAUKSET + MUKAUTUKSET)

(**) MITÄTÖINTIOSUUS = MITÄTÖINNIT / (TAPAUKSET + MUKAUTUKSET)

Lähde: Taulukko: Maataloustukirahasto, Vuotuinen toimintakertomus 2022 - Maatalous ja maaseudun kehittäminen - liitteet, liite 7, kohta 5.4-1, s. 238-239.

Lyhenteet

AGRI-pääosasto: Maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto

BUDG-pääosasto: Budjettipääosasto

CAS Yhteinen tarkastustoiminto (*Common Audit Service*)

CONNECT-pääosasto: Viestintäverkkojen, sisältöjen ja teknologian pääosasto

EMPL-pääosasto: Työllisyys-, sosiaali- ja osallisuusasioiden pääosasto

IMS: Sääntöjenvastaisuuksien hallinnointijärjestelmä
(*Irregularity Management System*)

INTPA-pääosasto: Kansainvälisten kumppanuuksien pääosasto

MARE-pääosasto: Meri- ja kalastusasioiden pääosasto

NEAR-pääosasto: Naapuruuspolitiikan ja laajentumisneuvottelujen pääosasto

OLAF: Euroopan petostentorjuntavirasto

REGIO-pääosasto: Alue- ja kaupunkipolitiikan pääosasto

RTD-pääosasto: Tutkimuksen ja innovoinnin pääosasto

YMP: Yhteinen maatalouspolitiikka

Sanasto

ABAC: Tietojärjestelmä, jolla komissio toteuttaa kaikki talousarvio- ja kirjanpitosuoritukset ja valvoo niitä.

Koheesio: EU:n toimintapolitiikka, jolla pyritään vähentämään alueiden ja jäsenvaltioiden taloudellista ja sosiaalista eriarvoisuutta edistämällä työpaikkojen luomista, yritysten kilpailukykyä, talouskasvua, kestävästä kehityksestä sekä rajat ylittävää ja alueiden välistä yhteistyötä.

Kuuleminen: Menettely, jossa tarkastaja ja/tai komissio keskustelee tarkastustensa tuloksista tarkastuskohteen kanssa sen varmistamiseksi, että tulokset ovat perusteltuja.

Rahoitusta ja hallintoa koskeva puitesopimus: Komission ja YK:n välinen sopimus, jossa on määräykset kyseisten elinten välisestä vuosittaisen kehitystavoitteita koskevasta yhteistyöstä.

Suora hallinnointi: Yhteistyöhön perustuvasta hallinnoinnista ja välillisestä hallinnoinnista poiketen komissio hallinnoi EU:n rahastoa tai ohjelmaa yksin.

Sääntöjenvastaisuusien hallinnointijärjestelmä: Sovellus, jota jäsenvaltiot käyttävät ilmoittaakseen OLAFille sääntöjenvastaisuuksista, myös petosepäilyistä.

Vuotuinen hallinto- ja tuloksellisuuskertomus: Komissio laatii vuosittain kertomuksen EU:n talousarvion hallinnoinnista ja saavutetuista tuloksista. Kertomuksessa esitetään yhteenveto komission pääosastojen ja toimeenpanovirastojen vuotuisissa toimintakertomuksissa annetuista tiedoista.

Vuotuinen toimintakertomus: Kertomus, jonka jokainen komission pääosasto, EU:n toimielin ja elin laatii ja jossa nämä toimijat arvioivat tuloksellisuuttaan tavoitteisiinsa nähden ja raportoivat taloudellisten ja henkilöstöressurssiensa käytöstä.

Välillinen hallinnointi: EU:n talousarvion toteuttamistapa, jossa komissio siirtää toteuttamiseen liittyviä tehtäviä muille organisaatioille (kuten EU:n ulkopuolisille maille tai kansainvälisille organisaatioille).

Yhteistyöhön perustuva hallinnointi: EU:n talousarviovarojen käyttöön sovellettava menetelmä, jossa komissio siirtää tehtäviä jäsenvaltioille (toisin kuin suorassa hallinnoinnissa); lopullinen vastuu EU:n talousarvion toteuttamisesta on kuitenkin edelleen komissiolla.

Komission vastaukset

<https://www.eca.europa.eu/fi/publications/sr-2024-07>

Tarkastuksen eteneminen

<https://www.eca.europa.eu/fi/publications/sr-2024-07>

Tarkastustiimi

Euroopan tilintarkastustuomioistuin esittää erityiskertomuksissaan tulokset tarkastuksista, joita se kohdistaa EU:n toimintapolitiikkoihin ja ohjelmiin tai yksittäisten talousarvioalojen hallintaan liittyviin aihealueisiin. Tilintarkastustuomioistuin valitsee ja suunnittelee nämä tarkastustehtävät tavoitteenaan mahdollisimman suuri vaikuttavuus. Se ottaa huomioon tuloksellisuuteen tai sääntöjen noudattamiseen kohdistuvat riskit, tulojen tai menojen määrän, tulevat kehityssuuntaukset sekä poliittiset näkökohdat ja yleisen edun.

Tästä tuloksellisuuden tarkastuksesta vastasi V tarkastusjaosto, jonka erikoisalana on Euroopan unionin rahoitus ja hallinto. Tarkastusjaoston puheenjohtaja on Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Jan Gregor. Tarkastus toimitettiin Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsenen Jorg Kristijan Petrovičin johdolla, ja siihen osallistuivat kabinettipäällikkö Martin Puc ja kabinettiavustaja Mirko Iaconisi, toimialapäällikkö Judit Oroszki, tehtävävastaava Anthony Balbi sekä tarkastajat Bruno Scheckenbach ja Ilias Nikolakopoulou. Graafisesta suunnittelusta vastasi Jesús Nieto Muñoz ja sihteerinä toimi Valérie Tempez.

Vasemmalta oikealle: Mirko Iaconisi, Judit Oroszki, Jorg Kristijan Petrovič, Anthony Balbi, Martin Puc.

TEKIJÄNOIKEUDET

© Euroopan unioni, 2024

Datan ja asiakirjojen uudelleenkäyttöä koskevat Euroopan tilintarkastustuomioistuimen periaatteet vahvistetaan avoimen datan politiikkaa ja asiakirjojen uudelleenkäyttämistä koskevassa [Euroopan tilintarkastustuomioistuimen päätöksessä 6-2019](#).

Ellei toisin ilmoiteta (esimerkiksi yksittäisissä tekijänoikeusilmoituksissa), Euroopan tilintarkastustuomioistuimen sisältöihin, jotka EU omistaa, myönnetään käyttöoikeudet [Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\) licence](#) -käyttöoikeuden nojalla. Tämä merkitsee, että uudelleenkäyttö on yleensä sallittua, jos sisällön tuottaja mainitaan asianmukaisesti ja sisältöön tehdyistä muutoksista ilmoitetaan. Euroopan tilintarkastustuomioistuimelle kuuluvan sisällön uudelleenkäyttäjä ei saa vääristää asiakirjojen alkuperäistä merkitystä tai sanomaa. Euroopan tilintarkastustuomioistuin ei vastaa mistään seurauksista, jotka johtuvat uudelleenkäytöstä.

Uudelleenkäyttäjän on hankittava tarvittavat lisäoikeudet, jos tietyssä sisällössä (esimerkiksi Euroopan tilintarkastustuomioistuimen henkilöstöstä otetuissa valokuvissa) esitetään tunnistettavissa olevia henkilöitä tai jos sisällössä on mukana kolmansien tahojen töitä.

Jos tällainen lisäoikeus saadaan, se kumoaa ja korvaa yllä mainitun yleisen käyttöoikeuden. Lisäoikeutta koskevassa luvassa on selvästi ilmoitettava käyttöoikeuden rajoitukset.

Jos sisällöt eivät ole EU:n omaisuutta, voi olla, että lupa niiden käyttöön tai jäljentämiseen on pyydettävä suoraan asianomaisilta tekijänoikeuksien haltijoilta.

Kaaviot 4, 6 ja 7 – Kuvakkeet: nämä kaaviot on suunniteltu käyttäen sivustolta [Flaticon.com](#) saatua aineistoa. © Freepik Company S.L. Kaikki oikeudet pidätetään.

Tietokoneohjelmistot tai asiakirjat, joihin kohdistuu teollisoikeuksia, kuten patentteja, tavaramerkkejä, rekisteröityjä malleja, logoja ja nimiä, eivät kuulu Euroopan tilintarkastustuomioistuimen uudelleenkäyttöperiaatteiden piiriin.

EU:n toimielinten verkkosivuilla (joiden verkkotunnuksen loppuosa on europa.eu) on linkkejä ulkopuolisille Internet-sivustoille. Koska Euroopan tilintarkastustuomioistuin ei vastaa näistä sivustoista, on suositeltavaa, että tutustutte niiden tietosuoja- ja tekijänoikeusperiaatteisiin.

Tilintarkastustuomioistuimen logon käyttö

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen logoa ei saa käyttää ilman tilintarkastustuomioistuimen ennakkosuostumusta.

HTML	ISBN 978-92-849-2033-4	ISSN 1977-5792	doi:10.2865/474	QJ-AB-24-007-FI-Q
PDF	ISBN 978-92-849-2072-3	ISSN 1977-5792	doi:10.2865/836078	QJ-AB-24-007-FI-N

Tilintarkastustuomioistuin arvioi, ovatko komission järjestelmät, joilla hallinnoidaan ja peritään takaisin EU:n varojen saajien sääntöjenvastaisia menoja, vaikuttavia EU:n talousarvion suojaamisen ja tulevien sääntöjenvastaisten toimien ehkäisemisen kannalta. Suoran ja välillisen hallinnoinnin puitteissa komissio varmistaa, että sääntöjenvastaiset menot kirjataan tarkasti ja nopeasti. Varojen takaisinperintä kestää kuitenkin liian kauan. Yhteistyöhön perustuvassa hallinnoinnissa, jossa jäsenvaltioilla on ensisijainen vastuu sääntöjenvastaisten menojen kirjaamisesta ja takaisinperinnästä, takaisinperintäaste on yleensä alhainen. Takaisinperintäaste kuitenkin vaihtelee huomattavasti jäsenvaltioiden välillä.

Tilintarkastustuomioistuin suosittelee systemisten sääntöjenvastaisuuksien tutkimista ja ulkoisia toimia koskevien tarkastusten suunnittelun parantamista. Komissio tulisi arvioida, olisiko maatalouden alalla otettava käyttöön kannustimia, joiden avulla jäsenvaltiot voisivat parantaa takaisinperintäasteita. Komission tulisi myös antaa kattavat tiedot todetuista sääntöjenvastaisista menoista ja niitä koskevista korjaavista toimenpiteistä.

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomus, annettu Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 287 artiklan 4 kohdan toisen alakohdan nojalla.

EUROOPAN
TILINTARKASTUS-
TUOMIOISTUIN

Euroopan unionin
julkaisutoimisto

EUROOPAN TILINTARKASTUSTUOMIOISTUIN
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBURG

Puh. +352 4398-1

Tiedustelut: eca.europa.eu/fi/contact

Verkkosivut: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors